

קץ כל נשר כולל גם את נח בהצטיינה שגזר עליהם כי בזהי הולא לקי וכו'. משא"כ באברהם כתוב ויהי בהפוך אלהים וכו' ויזכור אלהים את אברהם הרי מצינו ההפך וההבדל שבינו לאברהם לכן כתב אלו היה בדורו של אברהם :

ז ואמנם הים דורשין לשבח ג"כ היה קשה להם חזית קץ כה בשר דמשמע שגל הכלל כולו יאל. ואך שחם טוברים כי היה גלוי וידוע לפני הקב"ה שאליו היה צדורו של משה היה מגיע קרוב לבחי' משה רבינו ע"ה שיהא מבחינת בשר אחד לבחינת אלהים כמחלול' (מ"ד דברים ס' י"ח) ע"פ איש אלהים אמר ר' אבין מחזיו ולמעלה אלהים. ואיה' יבואר בדברינו (בחלק שני דרוש השני) שהוא היה בחי' הממוצע בין אלהים ואדם. ועליו אמר הכתוב היום הזה אלהים את האדם והי פי' מי שהוא בבחינת אדם והי . הכלל משיהם ע"ה זה יוכל אלהים לדבר אליו מי כל בשר פי' מי שהוא כלו בשר אשר שמע קול אלהים מים מדרך מחוק האם כמוני וימי עליהם שפארבתי בזה . ועי' אמרו רז"ל (שמואל קל"ט ע"ב) משה מן ההודים מנין שנאמר בשם הוא בשר . כי בשרו היה אללו רק כמין גם וספל אליו ועיקרו היה בחינת החיות אלהים ש... לכן הקב"ה שידוע מחשבות האדם וידע בו בנח שאליו היה צדורו של משה היה מגיע קרוב לבחינת משה וכדרך מאמר רז"ל (מדרש רבה ט"ז) נח אמר למשה אי גדול ממך וכו' . ע"ה נחמד לו להקב"ה . אילו יאל ממדרגת כל בשר שלא להיות בכלל אלו שאמרו כי מי כל בשר וגו' . ע"כ נקטו בלשונם משה ושמואל כי שמואל שקול כנגד משה . וע"כ אמר קץ כל בשר בא לפני פי' מי שהו בבחינת כל בשר וחזו אשחית אלל נח אינו בכלל ע"ה וע"כ יומאר אלהים לנח קץ כל בשר בא לפני וגו' ואחש עשה לך חיים וגו' . כי אף כי אלהים מנהגה הדין הכסויס שיעלה אלו וימאמר רז"ל (ברכות ט"ז ע"ב) ע"פ שמואל אי אכירי לו ההיחויס ויגדק דב ושמואל אי' כל העולם כלו מונין בדרגה וכן מונין בזרוע ע"כ . וזה יש לפרש מאמר רז"ל (מ"ד בראשית ס' ז') נח נח נייח לעולם ונייח לחתא כי היה כדוגמת משה רבינו . וכאשר אמרתי על מאמר רז"ל הג"ל מחזיו ולמסא איש וכו' . כי בשני הדרגות עלה למעלה היותר גדולה באלו ה' דברים שאדם דומה למאליי השרת כח"ס (בחינת ס"ו ע"ה) ונעשה כולו אלהים ובכשלהם דברים שאדם דומה לבמהה נעשה בבחינת איש שהוא הדרגה היותר גדולה שגשמות האדם שהוא איש אדם אלוש בנר ואיש הוא המעולה שבכולם כי הוא לשון חשיבות וכמו שפירש"י (ישעיה ב') על פסוק וישא אדם וישפל איש וישא אדם הקב"ה וישפל איש הגדולה ואשתי חזל ע"כ גם כהן אמר הקרא וייח לעילא וייח לתחת . כי היה בו נייחא וכו"ל להקב"ה אלהים לעילא ודבריהם השום לתחת בבחי' משה וזהו יחישנו הפסוקים לפני המדרשים כאשר בארנו :

וְבִלְדְּבִיּוֹ הַנֶּאֱמָרִים וּמִבְּאֵרֵים כָּל הַשְּׂרֹשׁ הַזֶּה רָמַז לָנוּ מֶלֶךְ עֹשֶׂה בְּעֵת אֶרֶב בָּהֶ' וּבִשָּׁם בְּקִרְיָת הַשֵּׁם שֶׁנָּהָא טוֹסְרִיקוֹן שֶׁנָּהָא בּוֹ תִּרְגָּמָה גַם שְׁלֵשָׁה בּוֹ תַּמְחִיק גַּם בְּהִסּוּף אֲחֻזָּן בְּלִיל שְׁנַת תִּרְגָּמָה. הֵכֵל לְהוֹרֹת אֲשֶׁר לַיִל שֶׁנָּהָא הַגּוֹרֵם לְהַעֲשׂוֹת זֶה בְּחַי' הַרְלָה הַגָּל'. וְהִנֵּהנּוּ נִרְאִין לִפְנֵינוּ נִמְקִיִּים זֶה יִפָּה אֶת רִעֵינִי כְּתֻרָה. וְעִי"ז שְׁלֵשָׁה מִדּוֹת נִה"י נִמְקִיִּים בְּמִיחּוֹק מִנּוֹר אֲשֶׁר עַל כֵּן קִרְאָנוּ הַשְּׂרֹשׁ הַזֶּה בְּשֵׁמוֹ הַרְמָז עָלֵינוּ לִהְיוֹת לָךְ לֹאֵת וּלְסִימָן לְכָל דְּבָרֵינוּ. בְּשֹׂרֵם הַזֶּה. וְהִנֵּה הַשֵּׁם הַזֶּה לָךְ לִזְכָּרוֹן לַעֲשׂוֹת וּלְכוּיִן כֵּן וְהִנֵּה אֵם כֵּן תַּעֲשֶׂה הַקִּבָּה יִחִיד עַל נֶפֶשׁ וְרוּחַךְ וְשׂוֹרֵם חֲלָקָךְ בְּעֹלָמוֹת עֲלוּיִים מִקְדּוֹשׁ הַשֵּׁם אֲשֶׁר נִרְמַז זֶה כָּלל' וּשְׁנַת בְּרִיָּאִים תִּרְגָּמָה בְּחַי' רָגַם וְחִיּוֹת עַל כָּל עֲלָמָא וְאִדָּם וְכֵהָמָה וְכֵל הַנִּבְרָאִים תּוֹשִׁיעַ ה'. וְכֵהָ שֵׁלֵם מֵה שְׂהִיָּה רָגֻזְנוּ לְכַדָּה בְּשׂוֹרֵם הַזֶּה :

מליק שורש הרביעי - בעזרת ה' מקדש השבת ומבדך שביעי - ויהי רצון שענינו הראוי
בעת שאליו הכל מנחה יביאו :

פעמי הכן באמרתך ואל תשטט בי כל און

שורש החמישי זה שמו . נאה לו שמו בו תפאר

יבואר בו ענינים רבים - מהתנהגות האדם בכל תאוותיו הגשמיות - ובפרט בעת האוכל את לחמו לחם חול ואכילת הנאות של מצוה כמגזע בלילי פסחים וכדומה . ואכילת שלש סעודות של שבת קודש - ויבוא - איך שכל התנהגות והשפעות כל העולמות הכל עשה על ידי צדיקים - גם לבאר איך שכל העולמות כולם נשאו בהם וכאשר אנחנו מועדירין להורות לשם ה' - המה מועדירין ע"י שורשם שבנו להורות לשמו ולהללו בפהם - (ונו מחספס ענינים) :

ענף א ירדבר בנימור ענין הכתוב ואנדיל אחכס וגו'. ובו ב' עלים :

עלה א ראיה תראה את דברינו בצורש הקודש . ממעלת ליל שבת קודש . ואיך שבו מתרצה נפשנו ורוחנו וחלקנו לפני זרוע מלכנו ב"ה . ובו ככלל גם ראוי שאל הנבדלים תחלה הכתוב אלדס ויהיה חופיע ה' . אשר על כן ע"י הכרחה הזו חנו נכבדים למעלת אור יום השבת אשר תחלה עליית הקדושה ובימים הזה יסודתו בכררי קודש תפארתו מדת תפארת יצארו וכנסת ישראל . כח"ל (בפרס) שער הכדושים בנתיב (נצח) לכן עלינו לשבח ולתפארת לשער דת תפארה . בנזעם יסודות ושבת שבת יוסר מימות החול כפליים ושלזמן

אל יום גורם עשה. לפטר ניוצרו על שם כבוד מלכותו המהגלה עשה ביום השבת קודש. ונתחם פאר וכבוד לשמו הגדול ימנך ברוב עוז ומדור בגדול אור המאיר עליו. ואחם זאת לריכנה למודעי שלא זה בלבד שצריך להוסיף בו בשירות ותשבחות רבות. אלא אף בדברי שנחן והשירות והלולים שאומרים אותם ג"כ בימי החול כמו ביום השבת. מ"מ לא יהיה דבורך של שבת כדבורך של חול ומתפרשין המה בדעת. ועל זה רמזו רז"ל אם אין דעה הבדלה מנין. כי כמה שהיום מובדל ומפורש מימי החול בעסק חיבורי המלאכות ושאר דברים יקשה עליו בקשיות רז"ל (כ"ח מנחם בילקוט רמז תתמ"ז) אין לך לומר בין פיה לחומר והלא כבר מופרשין ומובדלין המה ואין לך להבדיל כי הכל יודעין. אלא בין השומע חציו של קנה וכו'. וכן כאן שחקנו לנו חכמינו לומר המבדיל בין קודש לחול. ואם בדברים הגדולים כעשיית מלאכה ושאר דברים הכל יודעין. אך שצריך הבדלה הדעת שאף בדברים ששנין הן משם. מובדל ומפורש שבת קדשנו מיומת החול. ולזה לך דעת כמו שגזלר. וע"כ אם אין דעה הבדלה מנין. וכענין זה אמרתי על מ' הקרא ואבדיל אתכם וגו'. כי פאר דברי חלוא הגושינות אשר מוכרחים אחם לעשות ולעסוק בהן. יש עוד ענין הפרשה והבדלה שצריך אחם לפרוש בדעת:

ב ורואה ע"ד שבראשי מאמר חז"ל (בבא בתרא ע"ד ע"ה) גבי דבה בר כר מהם שאמר לו האי פייטתא ומהו לך היכא דשקאי ארעא ורקיע אהדרי. שקלחיה לסלחאי אחרתיה כבוותא דרקיע אדמלילתא בעוטי ולא אשכחיה. אמינא ליה איכא גנבי הכא כו' עד נטר עד למחר הכא ומשכחת לה. ושורש הדברים להורות לאדם דעה ביה והשכל בכל מעשיו מעשי גופאניות. והגדלה דומה בהם למעשה בהמה. להיות גם כזה מותר האדם מן הבהמה עם כח השכל אשר עליו. למלא כל דבר דבר ודבר מהם. דרך ומקום לה'. כחומר דוד המלך ע"ה אם אהן שנת לעיני לעפעפי תנומה עד אמלא מקום לה'. וכל אדם לפי מה שהוא הן מי שזכה להיות לו חלק בראי האורה לידע לבין להעלות כל דבר ודבר למעלה למעלה. ע"י כוונת אכילה ושחיה וכוונת היווצר והל מעשי גופאניות כמבואר הויכב בכתבי האר"י זלה"ה. כוונת כל אחד ואחד. ובמאמר הקרא לא תאסוף חמץ חלקם נחתי אותה מאשי. ואמרו רז"ל (מנחות כ"ה ע"ה) אף חלקם לא תאסוף חמץ:

ג ואני הוסיפתי בדבריהם לפרש. להיות יציב חלקם קלי גם על שלמטה ואמר הכתוב הלא חלקם נחתי אותה מאשי. כלומר אף חלקם לרבי הגושינות שנחתי לחלקם למיקון ולקיום גופם. הכל הוא מאשי אם האוכלת בראש ההר. וכל דברי הגשמיים הכל נאכלים ונפרשים מדברים עליונים. וכל בשמים הוא בשרץ שכל מה שברא בשמי השמים העליונים ברא בשרץ נגדו להשתעורר למולו במאורי אור דוגמאם עם אשר בשרץ. ולכן לא תאסוף אותה נמץ לתם לחלק הרע ה"ו כאשר נבאר להלן אי"ה. ואשרי מי שיועד להשיב כל דבר לאורשו ומקורו. ולהתשיך על ידי כוונת אכילה כל שפע טוב ובכרה ממקום הנקרא שחקים ששחקות מן ליריקים ולכל העולמות הקדושים. ובכוונת המולא לידע השתי הדין ה' של המולא וה' של הארץ והם שתי הדין ששם הגדול. הדין ה' והעולמות ה' התחתונה אל ה' העליונה לקבל משם שפע ובכרה כדי שיהי' סופק בידה לתת ספק לביהם וחק לנערותיה:

ד ורואה נעשה בזה כדוגמא הן העובד העבודה על הזוהר. ומכיון להעלות חיות הקדושה שבתוך הבעה חי הזה שמקריב אותו לה' הלא מקום מהגבוה אשר לוקח משם. ומקשר ע"י כל העולמות זה בזה בדברי הוזה"ק רחל דקרבנה עד אין סוף. וע"כ כתבו כל יודעי חן שצריך להסודות על עונותיו קודם אכילתו כי מאמר שאכילתו הוא במקום הקרבה הקרבתו ודאי שצריך ויודו כמו בני קרבן. שהיה לך המביא את הקרבן להיות סומך שתי ידיו עליו ומתודה כמ"ש (ברמב"ם פ"ג מאלוים מעשי הקרבתו הלכה י"ד) חז"ל הסומך תמיד במזרח כו' ומתו שתי ידיו בין שתי קרניו ומתודה על חטאת עון חטאת כו' עד כילד מתודה אומר חטאתי וייתי וכו' ומזרתי בתשובה לפניך וכו' ע"כ. וכתיב וזכרי אלוים רוח נשברה כשרויה להקריב קרבנו לפני ה' לך מקודם לשביר לבו בקרבנו. להסודות על עונותיו ולקבל עליו עבודת בוראו בלבד שלם. אז אלוים לא תבזה שאף אלוים שהוא בחי' הדין לא תבזה אותו ומקבלו בזהב. וכמו כן קודם אכילתו שהוא כעין דוגמא הקרבן כמו שכתבנו. לך מקודם לשבירת הלב ולהכניע' בזהב לפני בוראו ולהסודות על חטאתו מה שחטא לפניו ית'. ואח"כ כשישוב לאכול הנה לך אכול רק לשבוע נפשו. להשיב נפשו מכל חיות ויציאת הקדושה שבתוך המאכל הוא כמ"ש האר"י זלה"ה בפרשת הפסוק כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מולא פי ה' יחיה האדם. חז"ל כבר חקרו הפילוסופים לידע סיבת חבור הכסף בנפח ע"י אכילה וכי השפעה בת אכילה היא. ולא עלתה בידם לידע הסיבה. ואח"כ שמע את אשר אומר לך. כי הנה אין לך דבר מדברי העוה"ז שאין בו דך קדושה וחיות הקדושה הממיה את הדבר ההוא וכמזל"ל (מ"ר בראשית פ' י"ד) אין לך כל עשב ועשב מלמטה שאין לו מול מלמעלה ברקיע המכה אותו ואומר לו גדל. וכוונתו הוא כח השפעה הבהה מלמעלה כמ"ש (כושע ב') נאום ה' אענה את השמים והם יענו את הארץ. נמלא כל מאכל בעולם הוא מערב בנפח ופס. המאכל הנגלה הוא גוף. קדושה השפעה מלמעלה שמכה בו לאמר גדל. אז הנפש שלו. וכשהוא אכול אז ע"י אכילה נשאר גוף ונפש שלו מאוברים. וכל הנפש והנה המהפס של המאכל והגוף מהגוף. וזה שאמר כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מולא רז"ל לא על הלחם הנגלה לנו יחיה האדם דזה אינו דא"כ מה שחטא להנפש מה אלא על כל מולא פי ה'. רז"ל שיש למולא הלחם פי ה' דהיינו השפעה שמכה בו ואומר לו שיהא לחץ ויגדל ע"י יחיה האדם ע"כ. וכאשר מכין בכוונות היריקין לבין כמ"ש לעיל. הנה מעלה בזה חיות הקדושה ההוא לשורשו ומקורו וכל ה"ק אשר בכוונתו מעלה עשה למעלה. אח"כ נעשה מהם בחינף מוחין

סידורו של שבת

המזון חדשים ושני הכ נלכת מן האדם הזה. ונפשו ורוחו ונשמתו אליו יאספו כל בנות המזון ההם. מה שהגביר ע"י טוב כוונתו בכוונות הרגיון לפני מי שאמר והיה העולם. ולא נעשה אלא זה השולחן אשר לפני ה' ושלחנו מכפר עליו כמאמר רז"ל (מנחות י"ז ע"א) כתיב המזבח עץ שלם אמות גובהו ומסיים וידבר אלי זה השולחן אשר לפני ה'. פתח במזבח וסיים בשולחן. רבי יוחנן ור"א דלמרי תרויירו בזמן שנית המקדש קיים מזבח מכפר על האדם. ועבדיו שאין בית המקדש קיים שלחו של אדם מכפר עליו ע"כ. והכל כי נעשה שם כדוגמת הקרבן שהיה מכפר. וכן הוא בכל מעשי הגופניים. ואי"ה נאריך מזו הבחינה (בחלק השני דרוש השביעי):

ה ואולם חף מי שאין לו חלק בהכמה זו ובכוונות המבוארין בדברי האר"י זלה"ה עכ"ל מנינה לאדם נעשו משערו מלכדי גופו. למלאות בטנו ותאוותו כבהמה. ורחמנא לבא בני ואיש לא נעדר מלקיות בנח"י דריק דעשו. שכל דריק בנים ובנות הן בחורה והן בחפלה והן בדברי לרבי גופו הכל דעשו שחסיס כוונתן צו למטן שה' ולא ח"ו להנאות גופן למלאות נפשך כי ירעב. והאנשים המשתילים להנאות לפני ה'. בשוקם בענייני גופם מה שאלו ההכרח לעשות בהם. הנה מהשפעת יפה וסודע לעצור דרך רוח הכהונה היוצרת היא למטה לארץ לדברי ארליות לבד. ואחרי במהשפעת אדם להיות עולה במהשפעתו הקדושה למעלה. לקיים מצח אכילה זו כמה וכמה מלות ה' אשר לא הענינו בהסיר כחו ממנו. ועשה ע"י אכילה זו יתחזק כחו ושכלו להיות כח צו לעמוד על משמרתו ולעסוק בחורו ה' ולעשות מזהו ולחפלה בכוונה ודעו והא' ללוה בהרבה לב ולשמוח עיניו בה' ובחורו ולעבוד את ה' בכל עת ותענומות וע"ד שכתב הקדוש הרמב"ם זלה"ה ורבינו בחיי (פ' חולדות בענין משעמי יתקן ע"כ) וישר הכתי המחקר. אשר בהתחזקות כוחות הגופניות יתחזקו כוחות הנפשות וע"ד שאמר רב נחמן (עירובין כ"ד ע"א) אלא עד לא שתינח ורישעה דחמרא לא ילולי דעשמי. וכן בכל דבר ועניני הגוף. וכמ"ש (ברמב"ם ס"ג מהלכות דיעות הלכה ב' ג' ובסור ובש"ע ח"א סימן רל"א) ח"ו וכן בכל מה שהיה בעולם הזה לא יכוון להנאות אלא לעבודת בוראו ית"ר. כדכתיב בכל דרכיך דעו ואמרו חכמים כל מעשיך יהיו לשם שמים. שאפי' דברים של רשות כגון שאכילה ושמ"י שיהי וההליכה והשינה והקומה וההשמת והשיחה וכל דרכי גופך. יהיו כולם לעבודת בוראך ולדבר הגורם עבודתו שאפילו היה אלא ורעב אם אכל ושהה להנאות חינו משבח אלא יתכוין שיאכל וישחה כפי חיותו לעבוד את בוראו וכו'. וכן בשניה חין לרין למד שבתן שיכול לעסוק בחורה ובמלות לא יתגרר בשניה לענן עמו. אלא אפי' בזמן שהוא יגע ולרין יטן כדי לנח מציגותו אם עשה להנאות גופו חינו משבח. אלא יתכוין לתת שינה ליעו ולגופו מנוחה לאורך הבריאות שלא תסרף דעתו בחורה מחמת מניעת הדינה וכן בתשמיש אפילו בשניה האמורה בחורה אם עשה להשלים חזוהו או להנאות גופו הכי זה מנוה וכו' אלא יתכוין שיהי לו כיום לעבודת בוראו או לדבר המביא לעבודתו. בללו של דבר חייב אדם לשום עיניו ולבו על דרכיו ולשקול כל מעשיו במאזני שכלו. וכשרואה דבר שיהיה ליה עבודת הכורא יתבקר ישעיה ואם לאו לא יעשה. ומי שמוהב כן עובד את בוראו תמיד ע"כ. והנה קראו לנו עובדי ה' תמיד מפני שהם ספונים מזה והנפשל לעשו מזה מנחה מזה דמי:

ז וכבר נמא גם בדרך הזה מקום שהוא שלחנו מזבח כפרה לכפר עליו והוא ע"פ מאמר רז"ל (ברכות כ"ג ע"א) אמר רב יהודה אמר רב שלשה דברים מאריכין ימיו ושנותיו של אדם וכו' עד והמאריך על שולחן (פרש"י שמוך כך עניים באים ותתפרנסין) וכיים הנמרה להאריך על שולחנו דילמא אחי עניא ויהיב ליה דכתיב המזבח עץ גבוה וכתוב וידבר אלי זה השולחן אשר לפני ה' פתח במזבח וסיים בשולחן ר"י ור"א דלמרי תרויירו כל זמן שנית המקדש קיים מזבח מכפר על ישראל. ועבדיו שלחו של אדם מכפר עליו. ומבואר מדבריהם שהמאכל עניים על שלחנו נחשב לו כהקרבן קרבות במזבח:

ח ואך הכל אחר כוונת הלב המובן אם לבו יפה עליו ומאכליו בשמחה וטוב לבב מרוב כל ומכין לתת לו מזה המובחר והטוב והיפה שבמאכליו ומביא בכורים לה' שהמובחר והביכור אשר יש לו נותן למות ה'. יכמו עשה הכל שהקריב מבכורות אלו ומחבירין כי הכ"ל הוא חסות ה"כ רומז עשה הכלת קרבות בלב טוב תאבה המלוא ומאבה הבורא ית' וע"כ עשהו בדרך הנאה והיפה. ובחר לכבוד קומו המובחר והטוב שבהם ורכושו לכן וישע ה' אל בזה ואל מנחתו שקיבל קרבנו בטהרה. כי ראוי לזכו סלה לכבודו ביתר שאת שכל אשר נמא בידו. וכן גם בזה כוונתו למאכליו רעיים על שלחנו אשר הוא דוגמת קרבות המזבח לרין לתת לו בשמחה זכ"ל. והמטוב והמובחר שבמאכליו ומשחיו. להראות שפועה המלוא בטהרה ובגדלו השלם. ושם על כבוד קומו יותר מכבוד עמו. ובזה נאה שהוא השלחן מכפר עליו. אבל לא כן יתחב לו אם יאכלו מזד הדוחק ומחמת חין ברירה. ואינו מראה לו פנים שחוקות בעת אכילתו אלא. וח"ו נכנס בגדר רע עין שחזיר הקרבן אל הלחם לתת רע עין וכו'. וע"כ יאכלו מהפחיתות שבמאכליו ונותן עיניו בו ומלשה מחי יאכל לו ויך לו מעל השולחן כי לא יעבד לו מאכליו בעוד שזה יושב לגוד. ולעבודתו יאספ כל נחשב אלא מזה זו עס עושה מזה כי יודע בנפשו שארץ עשות מלוא. אך לא בלב טוב בטהרה כדל כבודו למי שיראה לעשות לו נחת רוח בעבודתו. הנה על זה אמר הקרא (יחזקאל פ"ו) גם אני נתתי להם חוקים לא טובים. ואף עושה המלוא כי חק הוא מלפני ה'. אך לא טוב בעיני דבר הזה. ולבו כל עמו ועושה בעל כרחו שלל צפונותו. והוא דוגמת קין שהביא מן הגרוע שבפרי האדמה ורע פתח היה כמ"ס (בהנחמא ע"פ ויבא קין

סידורו של שבת

מסרי האדמה) ועל כן אל קון ואל מנחות לא שעה וע"כ אמר לו הקב"ה למה חרה לך וגו' על שלא קבלת מנחתך הלא את חביב שאת. פי' את תעשה המזות בשמחה ובטוב לב שיחיו אלנך החוקים טובים. אז שאת שאת המזות למעלה לריח ניחוח לפני. ואם לא תשיב שלא תעשה בדרך הטובה הזו. אז לא לו לבד שלא תזכה לשאת שיחיה יושא אלי. אלא אף לפעמים לפתח חשאת רובן כידוע מדברי הוה"ק שמונה כזו לכלבא חספסר. וממסר הכל להיט"ר וכל כחות הרעים שלו הנקראים חשאת:

ח ולכן מרומם צר"ת נאום קודם ה' אותיות קין שחוקן הקין הוא שיחא הכל בדרך הנאום והיפה ובוה יהיה קודם לה'. והאחר מנחות מה שכתב רבינו הרמב"ם ז"ל (סוף הלכות אוסרי תעובות) אחר שמה שם תעשה מינים בשמן המזבח למנורה ולמנחות כתב ז"ל אין כשר למנורה אלא ראשון ורביעי וכו'. אבל למנחות כולן כשרין. ומאחר שכולן כשרין למנחות למה נמנו כדי לידע היפה שאין למעלה ממנו. והשום והסמכות שהנורה לזכות עצמו יכוף יצרו הרע ויחביב ידו ויציב קרבנו מן היפה והמשובח ביותר שבאותו היין שיביא ממנו. הרי נאמר בחזרה והכל הביא גם הוא מבכורות אלו ומחלביטין וישע ה' אל הכל ואל מנחתו. והוא הדין בכל דבר שהוא לשם הכל הטוב שיהא מן הנאה והטוב. אם בנה בית חפלה יהי' נאה מבית ישיבתו. האכיל רעב יאכילו מן המזון והמחוק שבשלחנו. כשה ערס יכסו מן היפה שבכסותו. הקדיש דבר יקדיש מן היפה שבנכסיו וכן הוא אומר כל חלב לה' וגו' ע"ל. והרב הגדול המקובל בעל חולעת יעקב כתב צו"ה ז"ל (בספרי הצרכות) ראוי לנו להודיע הדבר ישרה שיעור על האדם בדיוקו על שולחנו ואז יהיה לו חזק כפרה בדבריהם ז"ל כו'. ובוה יהיה שולחן אשר יכפר על האדם בזמן הזה כמו שהיה מכפר עליו בזמן הבית. כי שהאדם מאכיל את העניים על שולחנו הנה קרבנו זכה שלמים לה' לפיכך נריך להאכילם המשובח שעל השולחן של כל חלב ודם קרב לגבוה. וכתבי בהרימכם את חלבו ממנו חלב הוא דבר משובח כמו וחלב הארץ. כי אין דבר משובח כמו המזון לגבוה. וזה דוגמת זכה השלמים הקרב לריח נחום לה'. וסידור דברי תורה על השולחן הוא דוגמת אנשי מעמד שהיו עוסקים במעשה בראשית וכו'. ובזרע המזון דוגמת שהיו הלוים אומרים על הדוכן והתפלה שמתפללים. והנה נכללו כאן השלשה דברים שהם קיום העולם האחד והוא תורה השני והוא העבודה כנגדה ברכות המזון והשלישי גמילות חסדים והוא התעורר שגמל עם העניים על שולחנו ואלה הם שלש אמות שהם גובה המצבה אל מקרי אמות אלה אמות אלו השלשה דברים שצריך האדם לקיים על שולחנו הם אמות כל המצות כו'. עד עתה הראת לדעת איך שולחנו של אדם מוצה כפרה עליו ועל כל העולם בזמן הזה ע"כ. והרחיב שם בלחות לשונו היפה בענין הזה. והמקיים את כל אלה שנקן מלחמו לל'. ובאופן היותר נאות כוזר. וגם לחמו להם הפנים לפני ה' תמיד שאין אכילתו וכל הסעודה שנקרא על שם הלחם ע"ד עבד להם רב הנאמר (בדניאל ה') כי אם שיהיה לפני ה' ולפני עשיית מלכותו ועבודתו עבודת הקודש. כדי שיהא נספל להמזנה ובלא זה לא היה אוכל מאכלו כוזר כש"ע המוצא למעלה. ובעת האוכל למו יראה ה' על פניו וירא מאוד למשוך עיניו להשתגע בעצמו בזמן. ולהתעלם באהביו. להיות חייך אוכל יעסע למו למלאות בטנו וכל הנאחו. ורק ממנו מתאווהו לכבוד הבורא וגושה רק בדרך לא אפשר ולא מכיון שלא אפשר לו בלאו הכי לקיים גופו ולא מכיון להנאחו ולמלאות כריסו כהמה. הנה גם זה נקרא לדיק אוכל לשובע נפשו שותן שביעה לנפשו ורוחו וגשמחו שהמה יסבעו כל טוב. להיות ע"ז יונגה לבו צה' להיות לו לב טוב ושמת בעסק החזרה והמלות וגושה בבחי' בולס מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה כי הנה הוא עומד על הארץ ועוסק בבחינת דברי ארצות וראשו ומתעבתו מגיע השמימה לעשות בהם תורה ה' ומלכותו היתן מן השמים. וזה השכל שלמד הסייעט שהוא אליהו ז"ל לרבה בר בר חנה תא ומאחי לך היבא דנקי ארעא ורקיע אהדי פירוט להראות לו אופן שיחבר דברי ארצות לשמים שבטוסקו בכל דברי ארצות יהיה כוונתו רק לשמים להיות נספל למזנה וכמאמר יחשב. וע"כ אמר שקילנא לסתמי ופי' הרשב"ם סל של לחם. ולכאורה יש להעיר מאין יאל להרשב"ם שהוא סל של לחם ולא סל עם פלית ותפילין וכדומה מזרכי בני אדם. אכן הוא הדבר אשר אחרנו שהורה לו הנזכר להיות לחמו לחם הפנים לפני ה' תמיד ובעוסקו באכילה ושאר דברי גופניות והכל נקרא ע"כ הלחם כידוע. להיות כוחו ויפה להתבונן בו להתכוין בדרך האהם שיהיה נחמה ויולד מזה דבר טוב התעסקות החזרה או עשיית המזנה בכל כוחו. ומכ"ש בדרך הראשון שכתבנו שהוא ענין העלת והתקדשות חיות של המנוסח למעלה. וע"ז אמר שקילנא לסתמי ואנחתיה כוונתו דרקי עקר עשה ובעוסקו בצרכי גופו היה דענו ומתעבתו לשמים בשתי בחינות המזכרים. ומה שחבר איבא גנבי הכה עד הרמז עד למחר כי השתא ח"ה א"ה יבוא' נספל למזנה וכמאמר יחשב. וזה אמר דוד את אהן שנת לעיניו לפעמי' תמונה וגו'. כלומר שהשכיל ופקל בשלם המשכל שלא ליתן לעיניו אף שינה ותמונה אחת. כי אם שיהיה יכול למאז בו דרך ומקום שיגשה לכבוד ה'. או שירומם הדבר להיות נקרא תרומת ה' או להיות נספל למזנה ה'. אבל אה' ח"ו כוונת אדם ומתעבתו למלאות כריסו ומלכותו ולהשתגע בטוסט טוסט ט"ף העוה"ז והבליי. הנה ברוב פעמים אף בדרך השפעות אחרת רוב אכילה והגשמיית שבמאכל מבטל אורו מדברי החזרה ומלכות ה'. כידוע שהאוכל יותר מכדי שצריך רעבנו מוץ ומשמים את הגוף ומכאובות וחולאים באים עליו ובפרט מי שמתעב מי רבות אכילה ודאי שאוכל אף דברים המזיקים לו. וממחה חלוי מבטלו מתורה ומלכות ומתפלה. כמאמר ברמב"ם (ע"ד מהלכות דיעות הלכה ב') וז"ל לא יאכל אדם עד שתתמלא כריסו אלא יפחות כמו רביע משיביתו וכו' עד ואכילה גסה לגוף של אדם כמו סם המות והוא עיקר לכל החולאים. ורוב החולאים שבאים על האדם אינם אלא או מפני מאכלים רעים. או מפני שהוא ממלא בטנו ואוכל אכילה

סידורו של שבת

צעה אצילו ממאכלים פונים. הוא שאלה אחר בחכמתו. שומר פיו ולשונו שומר מלתו ופשו כל' שומר פיו מלאכול רע. או מלשבע. ולשונו מלדבר אלא בלרצו הוא שומר מלתו ופשו ע"ל. ועוד שם (בס' ה' הלל' א') כתב לא יבא גברין אלא אוכל מאלו הראוי להכרות גופו ולא יאכל ממנו אכילה גסה ולא יבא רודף למלאות בריו כאלו שמתמלאין ממאכל וממשה עד שחיפה כריסם. ועליהם מפורש בקבלה וזריתי פרש על פניכם יאמרו חכמים אלו בני אדם שאוכלין ושותין ושותין כל ימיהם כהנין והם האומרים אכול ושתי כי מחר נמות וזהו מאכל הרשעים. וטולחות אלו הם שניה הכתוב ואמר כי כל טולחות מלאו קיף נואה בני מקום. אכל ההכם אילו אוכל אלא תבטל אחד או שנים ואוכל ממנו כדי חייו ודיו. הוא שאמר שלמה לדיק אוכל לסובע נפשו. וביאר שם כמו כן בכל תאות העוה"ז איך שנאה לחכם להסתגב בהן על דל הגאות שלא למלאות תאוות ע"כ. ומכ"ם בדרך הסמימיות ידוע לכל. כמה רבוי אכילה גורם לשכות ב' ובמורו. ומקרא מלא דבר הכתוב שמת עבית וישע אלוה עשהו וגו' ואומר ורם לבדך ושכחת וגו' ואומר ואכל ובכש ודשן ופני אל אלהים אחרים וגו'. ומבואר בתנא דבי אליהו בזה הלשון עד שיבקש אדם שיכנס דברי תורה לתוך מעיו יבקש ירחמים שלא יכנס אכילה ושתי לתוך מעיו ואמרו חז"ל (ברכות כ"ט ע"ב) אמר ליה אליהו לרב יהודי אחוי דרב סלא הסיירא לא תרחא ולא תתסא לא תריו ולא תתסא ופי' זה רבינו יונה לא תריו ולא תתסא כלומר לא תשבע כדי שלא תבוא לידי חסא כי כשהאדם שבע ומתשך אחר... וגויו שוכה עיניו הבורא יתעלה. ועוד אמרו שם (ל"ב ע"א) מלי כריסיה זני בטיי ופירשו שם מילי הכרם הוא ממני חסאיהם הרעים. ועוד כי ע"י אכילה יתירה בלוי לדי מקרה לילה ח"י כמאמרם ז"ל (קדושין ב' ע"ב) דרכא דמיכלא יתירה לאחוי לדי זיבה ומבואר בזה"ק (תרומה קנ"ד ע"ב) ח"ל וכהני הוו לקמי איבא דשלחן משבת לשבת לאחזאה דהא מוונא עלאה נפיק מנו ההוא שולחן. בגין ההוא לחם מוונא דהוו לקמו כהני אסתברא כל מוונא ומוונא דלכלין ושתיין דלא לקסרנא ביה יר הכע דהא יר הכע לא אסתכח אלא מנו מיכלא ומשתיה ה"ה פן אשבע וכשתיה ותפסתי שם אלהי וגו'. דמנו מיכלא ומשתיה יר הכע מחרבי במעוה דכ"ג ע"כ.

ג. וזה מאמר הקרא לא תחלל כל תועבה. כי מאכל כזה הוא נחשב ומתועב ונבזה והוא רוח הבהמית היורדת למטה. וע"כ אחר הכתוב לא תאכל מאכלך להיות אכילה הזאת נקרא כל תועבה. וזה מאמר הקרא ועל כל נפשות מת לא יבא. והוא ע"ד מאמר רז"ל גבי דוד (סוכה ק"ו ע"ב) שלא היה יסן שיתין נשמי כדי שלא יעשו טעמא דמורא. ופי' בזה"ק (ויגש ר"ז ע"א) הענין ח"ל הכי הוא רוא דמלא דהא דוד מלאה חי וקיים לעל ולעלמי עלמין ודוד מלאה הוה נעיר כל יומיא דלא יעסע טעם מיתה בגין דזינאחד חד משיתין בבייתא חייה ודוד בגין דוכתיה דליהו חי לא הוה נאיה אלא שיתין נשמי דעד שיתין נשמי חסר חד חייה חי תחתן והלאה טעים ב"ל טעמא דמותא ופליט ביה סערא דרומח דמאכנא וזה הוה נעיר דוד מלאה שאל יפלוט ביה סערא דרומח אחרא וכו' ומענין השניה נקיש ונדמה בכל ענין הגופניות וההנוגש לא עשה לרצו כי אם באופן שיתדבק נפשו בסערא דקדושה ולהרחיק מסערא דמאכנא. ורז"ל תפסו זה גבי שינה על שם שבו שיבה דוד עלמו ואמר אם חסן שנת לעיני. ואפשר שזה מרמז ג"כ הכתוב עד אמלא מקום לה' שמתכלו אוכל חולין על סהרת הקודש היה עד שפשו תוכל להיות מקום להשראת ה'. ושלא ישרה עליה הכע ממס"א כי ח"י נדחו רגלי השכינה מלת המקום שערע שורה עליו. ובהיפוך במקום הפנימי מכל עקא ומרעין בישין מכחות הרע. לית אחר פניי מניה כאשר כתבנו (בשורש א') עקב ג') וכן דוד הכין את נפשו לקראת אלהי ישראל שפולס להיות מקום לה'. ושם עלמו שלא ישרה עליו הס"א ע"י גשמייות האכילה שהוא כה ה"ה"ר וזה עד אמלא מקום לה' שלא עשה מלכות מלכותו כי אם להיות ראוי בנפשו להיות מקום לה' ולזה אמר הקרא ומן המקדש לא יבא היא בחינה הנזכרת הנקרא עובד ה' תמיד וסיים ועל כל נפשות מת לא יבוא. כי ידוע שהס"א נקרא מת ע"ש מנה חביבה המהיה אומה וכשהאדם משים את נפשותיו שהוא תחת לבו בכל תאוותיו רק לה' אז מת הלו לא יבוא על נפשותיו ואחיותיו כי כולם אהובים ונדרים וקדושים לה'. והוא מקדושים אשר בשרן וזה ועל כל נפשות שלו מת לא יבוא עליהם.

ד. וזהו רמזו רז"ל (תניגה פ"ו ע"א) אין בין מים העליונים למים התחתונים אלא כמלא נימא. כי ידוע שזכר המים אשר באדם מארבע יסודות שבו. הוא המעורר את האדם לכל תאוותיו ולכן המים הם המלמחים כל מיני תענוג. וע"כ האדם האוכל או עושה שאר תאוותיו רק לכבוד שם ה' כאשר בארנו. אז נקראים התאוות גללו מים העליונים, ואם ח"י כוונתו למלאות כריסו באכילה גסה. אז נקראו מים התחתונים ואין ביניהם אלא כמלא נימא הוא הדעת הדקה מן הדקה. שאינו נרגש אלא כמלא נימא.

יא. וזה שאמרו רז"ל (מסנה י"ט פ"ה דחצות) מה בין תלמידיו של אברהם אבינו לתלמידיו של בלעם הרשע תלמידיו של אברהם אבינו אוכלים בשרו"ב ונוחלין בשוה"ב. אבל תלמידיו של בלעם הרשע יורשין גיהנם ויורדין לבאר שחת וכו' ע"כ. וקדושתם מה בין אלו לאלו אין לו פי' ומי לא ידע החילוק הגדול והמרחק הרב שבניהם. אכן קשייתם הוא אף על דברים ששנינו בו כמו אכילה וכדומה מה ביניהם. והשיב לו אלו אוכלין בשרו"ב ונוחלין לעולם הבא. כי עולם הזה אמרו"ל (ברכות י"ז ע"א) לדיקים יורשים ועטרוניהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה. ועטרוניהם הוא עטרוניהם של ענין שתקנו לעצמן בעולם הזה ומאחר שלדיקים בגשמייות באכילה ושתייה וזויה הוא ג"כ בכללי התיקון אחר אוכלין בעולם הזה ומזה ענינו שחלין לשוה"ב. אבל ברעשים הם בשיעור שמאליקתן בדברים המוגשמים נעדר בזה אם של ה"ה"ר וכוונתו הס"א וכו"ל בעניניו אשר

סידורו של שבת

של ניהנם. ולכן יורדין לבאר שחז :

יב וזה מאמר החכם שלמה המלך ע"ה מי פתי יסור הנה וחסר לב אמרה לו לכו לחמו בלחמי ושחו ביין מסכמרי עזבו פתאים וחיו ואשרו בדרך צינה. פי' שהתורה אומרת. הוי אוכל לחם ושומה יין ואך בלחמי שיחא נקרא לאכול לחם לפני ה' וע"ד אולכין בעולם הזה וגוחלין לעוה"ב המזכר. ומקרא אל הפתי ומאמר נו. אל תדמי בנפשך שאם תרצה לרדק עמך אלי ולירש חיי עולם חוכרת להסענות כל יומך ולהיות כל אוכל חתעב נפשך. לא כן הוא אלא תוכל לאכול לחם ואך בלחמי שחולל ע"י הלחה להגות בלחמי פי. וע"ד פח במלח האכל ובתורה אחת עמל. ואף שחו ביין מסכמרי שאף תוכל לשחוט יין ורק ביין שמסכמרי ע"ד ר"ב המובא למעלה שאמר אלא עד לא שהינא וכו'. ולמען הדע מאין תבוא לדרגא זו אמר עזבו פתאים שחעזבו הפתיות והשפיות שלכם להמשיך אחר הבלי מעשי תעווע עה"י כי זה נמשך מחסרון הדעת באדם כמו הקטן שאין לו דעת מתאווה לדברי שבוהים. ע"כ חעזבו פתיות הלו ואשרו צינה שחזינו ופתאומי של עסקי עוה"י לא נבדל אלא בשביל התורה. ומאמר רז"ל (ע"א ג' ע"א) ע"פ חס לא ברייתו וכו' חוקות שמים וארץ לא שמי וכל פעל ה' מה שפעל ועשה בעולמו הכל היה למענהו לכבודו שיגיע מזה או להשיב האבדים לבעליהו או למען התעסקות התורה ואם תבין זאת כן תעשו ותחיו :

יב וזה רמז הכתוב ויהי ריב בין רועי מקנה אברם ובין רועי מקנה לום. והוא על פי מאמר חז"ל (שבת קמ"ז ע"ב) ח"ל חלבו חמרא דפרוגייתא ומיא דדיומסתא קיפתו עשרה שבטים מישראל. ר"ל בן ערך חיקלע להסם לימשך בתרייהו חיעקרי תלמודיה כי הדד אחא קם למקרי צפרלא בשי למקרי חוראם הזה לכס. אמר הכהנס היה לכס וכו'. ופירש' חמרא דפרוגייתא שם מדינה שיניה מצובה קיפתו עשרה שבטים שהיו בעלי הנאה ועסוקים בכך ולא היו עסוקים בצורה. אימשך בתרייהו אחר היין והרחייה. וכחב האר"י ז"ל כי השען יש לו רי"ב כחות מבחינים והחליף ג' אותיות דו"ך מספר אל"ב בנ' אותיות רי"ב וע"כ קרא פסוקו כך ע"ש. הכי דהמשכת אחר תענוגי הזמן גורם להמשיך על עצמו מרעות הרי"ב כחות של השען. והנה אמרו ז"ל (מ"ר בראשית פ' פ"ה) על פסוק לרעות את נאן אביהם נקוד על לרעות לומר שלא הלכו אלא לרעות את עצמן כלומר שהלכו לאכול. וזה שאמר כאן ויהי ריב בין רועי מקנה אברם וגו' כי רועי מקנה לום יורמו על ההולכין במחשבתם באכילתן ובלרבי גופם למקנה לום שהיה בחינת מים מאררים. והרגומו מים מלשיניה וממשך גופם אחרי הכהמיות והרע. ורועי מקנה אברם ודאי הלכו בדרך תלמודי של אברם. והחילוץ שביניהם הוא בחי' הרי"ב המזכר וזה ויהי רי"ב ציניהם שלאנו נמשכה אחריהם בחי' הריב ולא לאלו :

יד וזה עוד דבר גדול נעשה עם זו הבחי' המזכרת באיש אשר עובד ה' בכל דרכיו. והוא על פי מה שכתבתי ע"פ והאין לא חמכר לנחמיות ופרש"י לפסיקה עלמין. כי כאשר האדם הולך בדרך הזה. ומכל דבר ארציות שבעולם מקשר ומדבק הכל לשם ה' ולתורתו ומלואיו הקדושים אשר בשמים ממעל. ובשקי ארעה ורקיע אהדדי אז נתאחד הארץ ומלואה כולה לה'. כמאמר דוד המלך ע"ה. לה' הארץ ומלואה שהארץ ומלואה נתאחד ונתקשר ונתדבק אל לור העולמים ב"ה וגם הכל יושבי בה המה כולם לה' וזהו תענוג וגמול רוח גדול. בעת שהארץ מתחממת והדמים עליה וכל אשר בה מתקדסים אליו ומתקדסים עמנו בצבוראם יח"ע. ואמר כי הוא על ימים יסדה ועל נהרות יכונה כלומר ששתי מיני מים יש בה. א' הוא מי הים והם המכוונים ועומדים בגבולם בחק עולם ולא יעבור. והב' הם מי נהרות הרמים ושבים למקום שהולכין שם הם שבים ללכת. והכל יש באדם עולם הקטן דוגמתם. והמים העומדים בגבולם מורין על חסות הפכיעות שנסעב בלב האדם ומתגדל עמהם בקטנותו. ואעפ"כ האדם המשיך בדעתו יבין. להפכו ולעשות מהן מים עליונים ושלא ילך אחר שיחה נלה רק עד מקום שימצא בו לה'. ומי נהרות נקראים מחשבת בני אדם הרודפין וגמריין ונמשכין כנהרות. והחיות הקודש שגאדם גורם שהחיות רואו ושוב אל ה'. לירא מפניו ולהתלבש בצמורה ובושה גדולה. ובלבוב האהמה ויראם ה' ואין שום אהבה ותאוה יכול לו להיות נעזב דביקות הצורה ממנו אף רגע ולדבק ברע ח"ו ובכח דליות רק ידלנה למעלה כמאמר הקרא מים עמוקים עזה בלב איש ואיש חכם ידלנה. הוא המים המזכרים שהם עמוקים בלב איש לשמות ממי המרים הלו. אבל איש חכם ידלנה לעלות המים למעלה. להיות מים עליונים ולא ירד למטה ברע כלל. וזה כי הוא על ימים יסדה אף שעל ימים הוא אעפ"כ יסדה חזקה ותקנה לקרבה לשמים. ועל נהרות אף שהיו על נהרות. והמחשבה משפספת ומושכתו אל עסקי עוה"י. והוא אף על פי כך יכוונה לעשותה כן ובסיים לעבודת ה'. ומי שטוה זאת הוא נקי כפים. כי ידוע ששני כפים מכונים ימין ושמאל ודרך ה' טובה והאמת נקרא ה' וההיפוך הוא השמאל. ובשבתם וזהו להקיף חלומות לבו אשר מחוות הארץ הרע לדרך ה'. אז נעשה לנגדו בחי' השמאל ג"כ לימין כדרך בריות ה' דרכי איש גם חיוניו ישלים אחר. כאשר כתבנו (בשורש השני ע"פ ב') ולכן הוא נעשה נקי כפים שנקי הוא בשני הכפים ליתר לאחד. וזה אשר לא נשא לשוא נעשו שלא נשא נפשו לבריות הש"א היא הסערה אחרת להפירות נפשו תחת רשות ח"ו. ולא נעבד למרמה מה שנעבד קודם אחרו לאור העולם שיהיה נדון ולא יהיה רשע. כדליתא (בבבא ל' ע"ב) כן קיים בנפשו להיות בבחי' לדיק אוכל לטובע נפשו. ומה גדלה פעילת האיש הלזה שיהיה וחיבר הארץ לשמים ויהיו לאחדים צידו. וע"כ ישא ברכה מאת ה' עד כל העולם ניזון בשביל חנינה בני וכו' (תענית כ"ד ע"ב) כי במחשבה פורסר הזו עולה מלמטה למעלה מנקיע בזה בין הקליפות הששים וטסים באור העולם ומופסין השפע הנאה מלמעלה. והוא בזה המחשבה הפורסר (כאשר נבאר להלן) מנקיע ומשרים ציניהם ויתפסדו כל פועלי און. ונעשה

סידורו של שבת

העשה כמין דרך ושביל על הורדת השפע דרך שמה. וזה בשביל חנינה בני בחסותו שביל ודרך שתיקן הניגון בני כי היקף אשר יש שביל סהול מאבן המכשול. ישא ברכה מאתי ותיקף לנשילת הרע ברכה כאשר כחצנו. וזה הוא דור דושיני שדורשין למנוח את ה' אף בעת שלא נמלא לעין כל. והנביא אומר דרשו את ה' בהמלאו קרואותיו בהיותו קרוב. ומכש"כ מי שזוכה לדרוש אותו אף ממרחקים להביא אף ממרחק לחמו לחם הפנים. או שלום לרמוק ולקרוב לרחוק ברישא והדר לקרוב כמאמר רז"ל (ברכות ל"ד ע"ב) וכבוד גדול לו יתברך בזה במה שלחו מכירין אותו אף מדברים הפחותים התחמנים כאלה. ועל כבוד הזה ה' נבלות שמו על שם נבלות הרבה שברא בעולמו. והכל מכה התקרבות הדברים הנפדרים והרחוקים ומפוזרים בקווי ארץ. ומה מאוד יקר בעיני ה' דרגא זו מי שזוכה לבוא אליה באמיתות לבבו:

והוא ע"ד משל למך שהיה רגלו נתקן כתר מלכה נפלא יקר הערך למאוד לתת על ראשו. ועלה במחשבתו ושכלו הדר והנקי. שבתחר הזה יהיה נקבע מכל מיני אכנים טובות המופלאים והיקרים הנמלאים בכל מדינות מקומות ממשתלם כדי שיראה לכל הדר כבוד מלכותו כי רבה היא במדינות רבות ובאיים הרחוקים לאין קץ. והנה א' מעבדי המלך האוהב את המלך אהבה רבה ונפלאה עד למאוד ויתרה משאר עבדי המלך. אמר הנה אפטר שיקבן אדוני המלך מכל מיני אכני יקר הנמלאים במדינות ממשתלם והפוליס בדרים ונבעות על פני חבל ומלואה ועי"י יחודע ויתגדל כבודו על פני הארץ והדרים עליה. ואך נפשי חשקה ובושר בלבי כרספי אז שיתודע ממשתלם המלך גם בתוך עמקי הימים הגדולים והנהרות הנובעין הגדולים אשר לא יוכל לשלוט שמה עין כל בריה. ולהיות מלכותו בכל משלה. ומה אעשה אם לא שאטול נשמתי בכפי למחור אותה בשביל אהבת כבוד המלך. שגם שם יהיה מקום כבודו ויתרבה הדר ממשתלם במעמקי מים. ומיד נותן בים דרך ובמים עזים נתיבה ומגילל במים אדירים. ומוליד משם אבן יקר נפלא ועוב למאוד. ונראה לעיני המלך נקשרים את יפיה כי טובה היא ונחמד למראה ומהך החכם בהביתו גדול העשים עשה זה השלל אנשים אשר נקט נפשו בכפו ומסר עצמו למיתה לירד לעומקא דהומא רבא. והעלה מרגמיתא עבא הכל בשביל גודל אהבה ורב החשק שבער בלבו לאין קץ בכלות נפשו בשביל אהבת מלכו. וכמה הגדיל השתוקקתו וחשקו לחפון ברכות כבודו להגדיל שם מלכותו בקווי ארץ וים רחוקים. מה שלא כן עשו כמה וכמה משאר עבדיו הנאמנים ואומר המלך ברוב חסדו לפני כל עבדיו ומשרתיו ויעני המלך. הנה האיש הזה אף שהוא הפחות שבפחותים בין עבדי. והאבן הזה אשר דלה דלה כבר נמלא בבית גמזי חשובים ויקרים כערכו. ואפשר יותר מערך אבן טוב הזה. עכ"ל. אפי' יודע ומכיר מחשבת האיש הזה והאבתו הנפלאה אלי. החשובה לו יותר מכל נפשו ומאדו. ומים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה. שחשקה נפשו להשיב את האבן הזה בכתר המלכות שעל ראשו. ואליה נשא את נפשו. ראוי הוא לשום את אבנו בכתר המלכות למעלה למעלה. ויכר לכל שחפזי ורגוזי רק באהבת האמת ומנביה ומרים את האיש הזה למעלה על כל השרים וממילא כל טוב אדוניו בידו וכלום חסר מביה המלך. והנמשל מובן מאליו למי עשיתי שכל לו ויודע לירד לעומק ענין הלאה. כי ידוע שכל מלוא ממלות התורה שגדס מקיים. או כשעוסק בתורה וחפלה כולם נעשים כהרים לקוין כמאמר הקרא ישראל אשר כך אהפאר. שממעריך נעשה פאר ועטרה לראשי וכמאמר רז"ל (חגיגה י"ג ע"ב) במתיבתא תנא סנדלפון שמו דגבזה מחבירו מהלך חמש מאות שנה ועומד אחורי המרכבה וקושר כהרים לקוין. וז' החוטמת שם מתפללן של דיוקים הוא עשה עשרות ונאריך מה חו"ה (בשורש השמיני) וכן בכל המלות ומע"ט שלדיוקים עושין בעו"ל כל אחד ואחד כדומת האבן הטוב ויקר להיות עולה ויושב בראש אלהי. והנה התעסקות בתורה הקדושה לשמה באהבה ויראה. הוא ענין קירוב ויחוד הדרגות עליונות והנורות הקדושות. ליחדם ולקשרם ולקרבתם זה אל זה ביחוד גמור. כי התורה ברוחניותה היא כולה שמותיו של הקב"ה. שהם המדות הקדושים הידועים ליודעי קץ. והכתרים העשה מזה המה אבני שיש עטור שאמרו עליהם רז"ל (שם י"ד ע"ב) בן זומא הנין ונפגע ופי' שם רבינו אפי' שגבל מן המראות והנפלאות שלל הכילה דעתו לסובלם והוא עבד עולם גדול רב עולות ומורס שבתן למעלה למעלה והמראות והנפלאות שלל הכילה דעתו לסובלם והוא עבד עולם גדול רב עולות ומורס וז"ל. הוא גם כן ע"ל כי תפלה הוא לשון חבור ויחוד בדך למיד פחיל והוא חיבור המדות עליונות והנורות הנפלאות כאשר בעסק התורה. ואולם כל מעשי המלות שאנחנו עושין בארץ אף שודאי גם המה לא נגרע ערכם מדרך הקדוש הזה. ובזה כל מלוא ומלוא יתחברו ויחידו המדות והדרגות בדיוקות נפלא ממש כמעשה התורה והתפלה. אכן לפי שהמה כולם באו מדברים הגדולים על הארץ. מפרי העין ומפרי האדמה. כענין לויית ותפלין ואחרונם וולוב וכדומה כל מעשי המלות וכל מלות הקרצנות הבאין מצעלי חיים שנקראים גדולי קרקע. נעשה ענינים כדוגמת הרצון הנכבד במשל פעלה בראון המלך שבתחרו יהא נקבע מכל אכנים היקרים הנמלאים בכל מקומות ממשתלם כדי להתודע מלכותו כי רבה היא במדינות רבות. כן גם בזה עלה בראון הפשוט מלך עולמים ז"ה לעשות מלותיו בכל דבר ארציות. בכדי להתודע ולהגלות עוזו הדר כבודו. ועוטם גדולתו וממשלתו. ורב השגחתו אף בכל העולם התחתון הזה. ואשר באותו גדלה עולם מהכיל ולו הכח והממשלה בכל העולמות לעשות בהם כדלוגו. ולממן יתקרב ויתחיד אליו כל חיות הקדש ואור קדושתו ויתברך השפע מאתו בכל הנבראים התחתונים וכשאלו עושין מלות בוראנו עמם. למשל בקרוב ארבעה המינים שבלולב זה אל זה או בהניח תפלין על היר ועל הראש ובסירוק הסבך על הסוכה. וכדומה מכל מעשי המלות. הנה כן נעשה דוגמתם שברשם אשר בשמים מיעל כאשר תבחר בתחלת שורש השלישי. בקירוב וחיבור העולמות הקדושים והדרגות שיהא לנחת

י"ח לפניו ית' ש. ועוד הנה מתקדמים ומתחזקים חליו כל חיות הקודש ובה אור השפעת קדושתו הנשפעת בכל
 אלו המינים בדברים שנעשו על הארץ וממם נעשו כשרי כשרים לאור העולמים ב"ה. אמנם עוד מעלה גדולה
 יגשלה לאין מחשד ימלא בלוי אשר יאכז את בוראו מלך מה"ט הקב"ה באהבה רבה ופזו ובהתקשרות חמין
 יחזק וירלה בכולם נפשו לאלהים ממם. ויקר ידירות נעימות חביבות מלכו בערה זו. ותגדל חשקת נפשו
 להיות מתגדל ומתפאר ומתעורר שמו של מלך מלכי המלכים הקב"ה בעולמו שברא בראונו ובראנו ירחיו. חף
 בעומק דהבואה ז"ל. והוא בין עומקי הקליפות והרע והס"ח המפוספסין בעולם. שבראם הקב"ה כדי לתת
 שבר טוב ללדקים אשר בכותם הגדול מתפרסין מהם. ואולם הפנים לעשות כמעשים. ולהפך מהם הרשעים
 שמתקנים עצמם על כל חיון לבחינותיהם כידוע שבריתם הרע היה להיות עזר ופזו בעולם. ובחינות הרעות
 האלו הנה נסדרים מן הקדושה ורחוקות במרחק רב עד שאומרת אני ואשמי עוד. ונעזר בחינת עבד כי ירלה
 למלך וספחה לירם בגירסתה. וע"י עומת וגנאי ב"ל מקבלין נשיות הקדושה וחיות הקודש. והאשרים במאשר
 תחת ידס. ואיום מיתחין ללאת מרשעת. והוא כדי שיקבלו השפע הקדושה הנשפעת להיגלויות ההם מאת המלך
 הקדוש. והמה מקבלים שפעם וחיותם מזה וע"כ הנה רודפין תמיד בכל עז ותעצמות כוחם. להשתיי את
 האדם בכל אשר יכלו ומתאחזים מאוד לזה. והכל בכדי שיעזר אליהם החיות הקדושה מבחינת נר"ן של האדם
 הלא למען יקבלו השפע על ידי זה. וידמו זהו אדם הרוקח אחר פדנשמו. והאיום הנלבב הזה לראוי להגדיל
 מלכות הקב"ה להיות נשגב שם ה' לבדו עליון על כל הארץ. ואש מלגיו חף תלסם סביב נריו. והאליהם
 כליל יתחוף וישא אדם ונשאל איש מדון ואיש התפוכות. ויצאו במערות אורים ובתחילות עזר מפני פחד ה'
 ומהדר בלואו והיה ה' למלך ומלכותו בכל משלה. ולהעלות כל חיות הקדושה והשפעת אור ה' שבתוכם אל שורשם
 ומקורם. ומדחים יקבץ להשיבם אל חיק אביהם. ובמה ירלה לו לגרום כוחם. ואומר מוטב אפיל עמאי לכבשן
 האש. ואמאור נפשי על קדושת שמו יתברך. כדי להרבות קדושתו שמה. וברבות שם אור פחד ה'. ממילא
 האליהם כרות יכרתו. ולפי ה' האליהם יכרעו וישללו. וחיות הקדושה שבתוכם ילגו מעיר כעש הארץ. ולכבוד
 שם קדשו יקר יתנו וידעו לה' כי טוב כי לעולם חסדו שילגו מפני ויקשם. והוא ע"י שהולך ומקרב עצמו אל
 בחינתם ומדרגתם. ובעין תלוא העו"ל מאכילה ושחיה. וההליכה והשיבוי והשיחה ודברת בני האדם זה עם
 זה. וכדומה מאשר לרכי גזו. שהמה הכל כוחות היח"ל והרע. ומה מאוד נכספה וגם כלתה נפשו בעת
 אשר שם האיש הזה אוכל לפיהו או שאר לרכי הידבק נפשו בתאות לבו הלא לירד ח"ו לעשר שהוא כוחות הנוף
 שרוב בניו מן העשר כמו שכתוב בברמ"ס (פ"ד מהלכות יסודי התורה) והכל כדי להמשיכו אל בחינותיהם
 וכוונותיהם בגוש עפר בשמיות המאכל והנוף להיות נגבר אבחייתו שלא יוכל ללאת מהם לעולם ח"ו כח"ס
 במרים. וישאר מוטבט ומשוקט בחזקת תלואות לבבו שלא יוכל לגרסם מאתו. ולקחת אותו לעבד עולם. להיות
 ח"ו עד לעובדי אליהם ולעשות כמעשים באופן שיהיה אשר תחת ידם להעלות לבו לעשות ראוים תמיד ולעשות
 בו בראוים ככל אשר יחפזו כחאמר רז"ל (קידושין ל' ע"ב) אמר ר"ם בן לוי יצרו של אדם מתגבר עליו בכל
 יום ומנסה להמיתו והלמלא הקב"ה עוזרו לא היה יכול לו וכו' ע"כ. והאדם בכותו הגדול בכח נשמתו הקדושה
 ובעור הקב"ה עליו כחאמר. מרגיז יר טוב על יצרו הרע והנה הוא לובש עז כשריון והגבור בגבורתו מתאחי
 בכל עז כמו לכבות את יצרו כחאמר רז"ל (אבות פ"ד) איצור גבור הכובש את יצרו כי איש הירא ורך לכב
 עבודתו פסולה כזה הענין. שצריך להגדיר עצמו על כח תלואות. וקודם חליה זוכה את יצרו בתלואותיו על
 עונותיו כחאמר למעלה יתהלך על יתהלך כח האצור הנאחז בגזו ואח"כ בעת האוכל לבו משבר ומכריע כח תלואותיו כאשר
 כתב רבינו יונה שבעדו חאב לאכול יונה מתלואותו לכבוד הגבורה וגם זה זוכה יצרו ומתכפר לו כי הוא זוכה
 את תלואותיו ותמדת לבו הקשה ואצרו רז"ל שצדקה שהנאחז הימנה משוך ידך הימנה (גיטין ע' ע"א) ואוכל רק
 לשוכנו נפשו בעצמו והנה מרחותיו המאכל כח"ס לעיל. וזה המעש שאוכל אוכל בכיווה הרצויה לפי בוראו. וזה
 באחת משתי אלה הכוונות הנזכרים לעיל ככל אשר בארנו למעלה. ועי"ל כאשר שהוא משבר ומכריע תלואות ותמדת
 לבבו בכל לרכי הנפשות ותלואותיו. כן נשבר כח הקליפה והרע והסח נשבר ובכח כוונתו הראויה מוליד ממנה
 כל חיות וטליות הקדושה שבתוכם שייך לארש נשמתו ועמם יצא עוד ר"ל שצדקת הקליפה כידוע מדברי האר"י
 והקדוש על שפיר על פסוק עז אשר עז האדם בזה לרע לו. והוא כאשר ילגות האדם בלעילי בזה האדם
 דקדושה וזולע בחוכו נילאות הקדושה הנה כאשר מולידים מתוכו הנילאות האלו הם מושכים עמם עד כמה נ"ק
 ומולידין בולגו מפיו וטלגין מאתו כל חיותו ונעשה רע לו. וכאשר הפח נשבר חייף הנילאות ההם נמלגו וטלגין
 למעלה למעלה. כדומת האצור המעל מפני ויקש. או בעת העלגו מפחו פורה כבה גדול לעלות למעלה ושון
 יעוסף עד לב השמים. מרוב שמחתו והתאגלו על שגמל מעבודתו. כן הנילאות האלו בעת השיבם אל שורשם
 עלה יעלו כבה גדול עד שמי השמים. ונעשו מהם כרז ועקרה לראש מלך חי עולמים. והמה נקראים אבנים
 המתגלות ומשוקעות בתהום הנאחר בדברי חז"ל (מגינה י"ב ע"א) כי כזה אבני יקר הנאחזים מזהב ומזהב. וזה
 ומשוקעין בעומק דההום רבה. ובהעלות אותן למעלה. או נעשה אלהי עולם ה' מלך על כל הארץ. ומלכותו
 בכל משלה. כי האירו ברכיו תכל. וע"כ ראחא ותכל הארץ. והקליפות נשברין והיו ללשח ואין בהוליה החיות
 חסין. ולכן בעת קן שאז יבורר כל החיות הקדושה שבהם בכל שורש נשמות כחיו ואל רוח המומחה אשעיר מן
 הארץ שיבעלו לגמרי והיו כלא היו. ובורא עולמים ב"ה וב"ה הנכבד והנורא. ואמר לנבא השמים העומדים
 מימית ומשחיליו חף שהכל מתלסים שיי ומתאחזים לעצמיו בכרת תשורה בבורה וספלה וכל משחי המעל אכל
 כרחמים

סידורו של שבת

הרליחם כזה איש אשר רוח אלהים בו. ועד כמה גדלה חשוקתו ובערה בו למלאות רצונו. ולהמשיכו אף במקומות אלו הרחוקים וספרדים ממנו. נקט נפשו ויקח רמ"ח בידו ומסר עלמו למיחל עליו. ללל במים אדירים. אף כל טוב אדוניו בידו העלה עמו מרגימתא דלית ביה טימא. לעשר אחיו זר תפארה למען שער שמי ותהליכי בקצה הארץ. ראוי לזה שישימש ככבודי. להיות הכליל עשרת תפארת מה שתיקן למעני בראשי יתן לי. וכיכול מחתיר עלמו בזה הכתר כמו שמים (באגדה בראשית) על ענין הלו של קושר כתרים לקונו בזה ורלה כמה גדולתו ושבתו של הקב"ה שבשעה שמיניע הכתר לראשי מחזיק עלמו לקבל הכתר מעבדיו וממילא האיש הזה מרום ומנושא בעין כל בעל כנף לאין קץ ותכלית. וכל מלאכי מעלה מברכין אותו ומהללין שמו. ואומרים: ככה יעשה לאיש אשר המך הפך ביקרו. ואשרי חלקו שזכה לכל זאת:

בזו ועני זה רמזו בנח' (חגיגה י"ב ע"ב) על פסוק והארץ הייתה חרו ובהו מכדי שמים אתהיל ברישא מאי שגא דקא חשיב מעשי ארץ חנה דבי רבי יעמאל משל למלך בשר ודם שאמר לעבדיו השכימו לפתחי. השכים ומלא נשים ואנשים למי שמנה למי שאין דרכו להשכים והשכים ע"כ. כי מי שמשכים להודות לשם ה' ולהמליכו ולתרו בשולמו ע"י התורה ומעשי המלכות זה נקרא דרכו להשכים. כי כל דרכיו דרכי נועם והתורה מן השמים היא וכולה שמימיו של הקב"ה ודרכה בך להשכים עמה לעשות ממנה כתרים לקונו אבל ליהד עס ה' ולהמליכו על כל העולם לעדו עטרה לראשו עס דרכי אכילה וגשמייות זה אין דרכו להשכים. וע"כ לזה משנה למי שאין דרכו להשכים והשכים. כמנואר. ועל שם זה נקרא מלך הכבוד. כי זהו כבודו שיתרבה הדך כבוד מלכותו בכל זמנות מעלה ומטה:

וזה הענין רמז בפסוק ושמי דכד שמשותף כלומר להיות האדם מדכה נפשו בעוסקו בדברי גשמייות שלא להרבות אלא תורה על תורה עד שיחזק ויתגדל כח נפש הבהמיות שבו לבוא ח"ו לדרגת שמת עבית וגו' וכן לבדך וגו' רק לאלו בנחי' ואבלו ושבעת וברכת את ה' ואעוד סעודתו רק כדי לברך שם ה' ואף הקב"ה מאיר לו בלורו הרב והחזק. וזה יהיה כד כד כ"ד בסיפור אשון ד"ף שמדכה את נפשו נפש הבהמיות אז יאיר לך בלור שמשותף. ואחר שמיחד כל הארץ ומלואה לאל אחד לה' לבד. אז נתאחד ארץ ושמים בנחי' ישמחו השמים ותגל הארץ. ולא נפסק הארץ משמים רק יהיה נשקי ארעא ורקיע אהדי. ומשפיעים בשוה ועלה קילוסו של הקב"ה מן הארץ כמו מן השמים באחדות גמור. וזה והארץ לא תמכר ללמיתות ופי' רש"י לפסיקת עלמיו שיהיה ח"ו פסיקת בין העולמות להיות נפסקין זה מזה עולם התחתון מעולם העליון. ולא תמכר שיהיה ח"ו פסיקת עלמין רק להתאחד את כולם זה בזה ע"י מעשה איש המזכר:

ית ומוה היא תוכחה מגולה לרשעים ההולכין בחושך ואור לא נגה עליהם והיה במחשך מעשיהם ואומרים מי רואני ומי יודעני. וכאלו ח"ו הקב"ה מסיר השגחתו מן התחתונים. ואלהים בל ידורו למעשיהם. ואין אלהים בכל מציאותיהם. ומתשכחו יכרת מתוך מעשיו. אשר בלבם שאינו משגיח בדברים שנעשו על הארץ כחאמר ז"ל גבי דור הפלגה שאמרו לא כל הימנו סיפור לו את העליונים וליתן לנו את התחתונים וכו'. כח"ש (במ"ר בראשית פ' ל"ח) הרי שחושך של הרשעים מה שנדמה להם שאלהים הוא בשמים ממעל והוא על הארץ הנספרת ונבדלת ח"ו מהשגחתו ית' ואין משגיח ממכון שבתו על כל יושבי הארץ. וזה נקרא קילון בנטיעות שקולן וסבל השגחתו והאדותו שהוא בשמים ובארץ יחד כמו שכתב במדרש על פי כל בשמים ובארץ דלחיד בשמיא וארעא. אשר באמת הסתכלותו והשגחתו ה' ומיוחד בשמיא וארעא בלי שום השתנות כלל וכלל. כחאמר הקרא גשמים אל ארץ הביט שההבשה עלמה שהיא בשמים היא בעלמה בארץ ובסקירה אחת סוקר הכל. אבל המסחיר עלמו בסתרי סתרים ובלבו לומר מי רואני. הוא מקלן ומפסיק העולמות הארץ משמים. אז ח"ו הארץ נמכר ללמיתות לפסיקת עלמין כמזכר. והגרנן מפריד חלוק אלוף של עולם מהארץ התחתונה. וזה רמז מיכא ארץ שהוא ח' רץ כי השפעת ברכתו ית' מכונה לריאת והליכת המים ממקום גבוה למקום נמוך. וזה ח' רץ כשם האלף אלוף של עולם. אז לשם רץ ברכתו. אבל הגרנן המפריד חלוק נשאר ר"ן לבד ח"ו וגשמה חס ושלוש ז"ר לארץ ולדרים עליה:

יט וע"ז אמר הכתוב (ישעיה מ"ב) למה האמר יעקב ותדבר ישראל כסתרה דרכי מה' ומאלהי משפטי יעבור כלומר שהאמר שסתרה דרכיו מאתו ואינו משגיח בתחזותיו אבל הלא ידעת את לא שמעת אשר אלהי עולם ה' בורא קלות הארץ וככה הפועל בנפשל והשגחתו והשפעתו מגיע עד קצהו ואין סכר מנגד פניו ומלכותו ואמונתו בכל משלה ובסתמינו כל זאת ישמחו השמים ותגל הארץ כולם כאחד יחד. ואחיד בשמיא וארעא והארץ לא תמכר ללמיתות לפסיקת עלמין ונשקי ארעא ורקיע אהדי. והוא אחד ושמו אחד. וזה שמיים כי לי כל הארץ כמו ששמים שמים לה'. והכל מודין לזה. כן לי כל הארץ בהשגחה אחת ובסקירה אחת הכל סוקר והכל באחדות גמור בדכיות ובהתקרבות זה בזה. בזה השגחת אל אחד שהוא בשמים ממש. וכל הגדולה והכבוד הזה נעשה ע"י איש התמים הלו שמחם ויחד כל עבודותיו לה':

ך וזה רמז הקרא ויעקב איש חס יושב אלהים שהיה מתחם כל מעשיו בחן כאלו יושב אלהים אהלו של תורה יחל תפלה:

ענף ב ידבר לבאר מה שיכוין האדם בעת אכילתו אכילה של מצוה כמו המצה בליל הפסח ולילה הראשונה בסוכה ועיוה"כ וכדומה. כי גם בהם לא הותר הרצועה לשבוע **בשוב במלוי בריטו** למלא תאוותיו וצריך גם בהם לחיות המחשבה: (ועו יו"ד עלים):

סידורו של שבת

עלה א אכנס כל אלו הדברים שכתבנו וצאנו ושירנו הישג בענין ההרגות האדם בעת אשר הם חללים לפניהם. הכל נכון באכילת ושתית הרשות והוא באוכל לחם חול בימיו. החול שאין מאוס באכילתו וגם לא נאסו להמנע מאוכל ההוא והוא מדברי הרשות שהרשות נתונה לו שישלם או לא ישלם. אולם דרכים אחרים וכונת מחשבה אחרת יש בענין אכילת והנאה המנוח כמו אכילת מזה בלילי פסחא ואכילת לילה הראשונה בסוכה שהוא חובה כמו אכילת המזה כמ"ס ברמב"ם (פ"ט מהלכות סוכה הלכה ז' וביסור ופ"ט ח"ח סי' תרל"ט ס"ג) ואכילת הקרבנות וקדשי המזבח. ואכילת שאר הימים טובים ואכילת עיה"כ שבכל אלו מזה לאכול מן המזבח או מדברי סופרים. וגם אכילת שלם מעדות של שבת ק' בכלל הזה. אכן באכילת ש"ס של שבת ק' יש עוד דרך וכוונה אחרת מזה כאשר נבאר בזה היסוד. כי הנה גם באכילת המנוח ותענוגי שבת קודש לררך האדם לכיון זהם לעשותן לשם פעלן. כאשר נבאר בוונתן למטה. אבל לא ח"ו שבאכילת שבת ק' או בשערי המנוח הותר הרעוטה לשבוע בטוב ולמלאות כרישו באכילת ושתיה למלאות תאוותיו והנאת הגופניות בזה. וכבר אמרו חז"ל (במ"א מנחה בשל"ה מסכת עמוד השלום) שאל עובד"ס אחד אז ר' עקיבא למה אתה עושין מועדין והלא כתוב חדשים ומועדיכם שנהא נפשי. חז"ל מי כתוב חדשי ומועדי שנהא נפשי חדשים ומועדיכם כתוב בזמן שאתם מקוים להנאת גופיכם בלבד הם שנואים. אבל אם הם לעבודתי אינם שנואים ואינם עלי למורה אלא להניח והנאותם. ועוד אמרו וזריתי פרש של פניכם פרש חמישם אלו בני אדם שאוכלין ושותין ומשתכרין יותר מדלי כשנתיים ששענין שבתות וי"ט וכו' פ"כ. הרי שגם בשבת וי"ט לא יתן רשות להשתגע בדשן נפשו למען תאוותו וחשקו. ואלו הממלאים בטנם באוכל למלאות רעבון נפשו כסוס כפרד אין הבין אם אוכל לכבוד שבת או לכבוד עצמו דורש לא באלה חסן ה' כידוע להרואים לדעת את ה' באתם וע"כ גם בשבת ובמנוח לררך להיות המחשבה בעת האוכל. ונבארם על נכון:

ב ודוא על פי מה שאמרנו על מאמר חז"ל (מ"ד ויקרא פ' ט"ו) כיון ששמעו ישראל פרש' נגעים נחירא חמר להם משה אל מה אל תחירא אלו לו' עממין אבל אתם לאכול ולשתות ולשתות כו'. והוא ספלי לעשות ח"ו כהפקר. לאכול ולשתות ולא נאמר מה יהיה כשאינו. ושתיה כשאר שמה בבור צילדודין וגו' סיים ודע כי על כל אלה יבואך חלוקה בגשש והאלהים עשה שירא מלגיו. והשאלה צביונא. כי הנה חלקי נפש רוח ונשמה חיה יחידה שיש בכל איש ישר ככל חלק וחלק מה' בחי' אלו ג"כ חמשה חלקים אלו למשל בחלק הנפש יש בחי' נפש שנגשש וכן כולם. וכן כל חלק מחלקים אלו כולל בחבור ה' בחי' אלו. ואך עשה דרשונו לדבר בחמשה חלקי הנפש לבד כי הוא הנגד לנו לעינינו פה. ונפרש כמה יקנה האדם בגשש החלקים אלו בג"כ ח"י. כי ידוע שגשש פירשו לשון רצון ותאוה כמו שפירשו המפרשים על פסוק אין נפשי אל העם הזה. וזהה לא דברה תורה במתים וכבר האריכו הספרים הקדושים וגם אנוהו בלינו ששח וכסיו פהחיים לעיל (בשפך הראשון) בגמט האנשים האלה המתחיים בשם ונפשם ותאוותם בבחי' נפש הבהמיות לבד להיות מתחיים להכלל ולשתות וליך בהנאות ותאוות הבהמיות כדרך הבהמה. ואף מותר האדם מן הבהמה. עבור שמכריח גם את האורה בחי' נפש החיותיות וחלק הכוח שבו להלך עמהם להדמות לחומר ולהתגשם כמותו. ונעשה בבחי' וימכרו את חייהם בעבודה קשה שהמה נותנין מרירות לחייכן. וגם נפשו מרה לו להיות גם חיותם עובד בחומיות ונשמות כנפש הבהמה וזה רשעים בחייכן עם חייבה קריוס מתים. כי גם חיות שלום נעשה בבחי' ח"מ מ"א תצירא שהיא הקניפה השולפת בגשמיות העה"ל. והמה אינם נכנסים כלל לגדר בחי' הקדושה. אף בחי' נפש שנגשש והמה חזק לשלם מחמות נר"ן שבקדושה. מאחר שאינם שמים לבם להטות נפש תאוה אל דרך התורה ויראת ה'. ואין מעצור לו נגד תאוות נפשו הבהמיות ותומד דוקא למלאות כל תאוות לבו ודלי שאין לו חלק בקדושה כלל. ועליהם אמר שלמה בחכמתו (קהלת י"ב) וחכור את בוראך בימי בחירותך עד אשר לא יבואו ימי הרעה וגו' עד אשר לא ירתק חבל הכסף וחרון גולת הזהב ותשכר כד על המבוע ונרון הגלגל אל הבור והמרו חז"ל (שבת קנ"א ע"ב) עד שלא ירתק חבל הכסף זה חוס השדדה וחרון גולת הזהב זה חמה תשכר כד על המבוע זה הכסף ונרון הגלגל אל הבור זה פרש וכה"ל וזריתי פרש על פניכם פרש הגיבס חז"ל הונא ואמרי לה חז"ל חמא אלו בני אדם שמינותן דברי תורה ועושין כל ימיהם בחגים חמר ר' גוי חמר רב פפא חז"ל יהושע לאחר ג' ימים כרישו נבקעת וטפלת על פניו ואומר לו מול מה שנתת בי ע"כ וטפולרם וגוונתם ידוע לכל:

ג אכנס הרבה לחקן עצמו ולהחיל ליכנס בפנים גדר קדושה נר"ן. רחשית התחלת כניסתו לחלקים אלו הוא להיות לבו בידו ולא ימלא כל תאוותיו בכדי שלא להגדיל כח החומיות שבו על כח האורה וכל ימיו לא יאכל אכילה בשם עד ששתתלא כרישו אלא ייח משכונע. והיה כי ירעב יאכל עד כדי פנינת רעיונו בלבד ולהניח מתאוותו ביותר מן הגדיר לו לקיום גופו ונפשו. כאשר הארכנו לעיל עיון בכל דבריו שם. וה"ס בכל דברי האות הגופניות. ובפרש להמנע בכל לרכיו מדברים המזיקים את הגוף וכתב הרמב"ם ז"ל (סם ס"ה הלכה ג') בלגיו וישם על לבו שישלם וישתה כדי להכרות גופו ואבריו. לביקר לא יאכל כל שהיה מתאוה ככלו וחומר אלא יאכל דברים המועילים לגוף. אם מרים ואם מתוקים וכו' ע"כ. ומכ"ס דכ"ס הלילה וחלילה דבר המזיק לנשמתו דחשי' איסור קל של דבריהם כל דשו. ואפילו ספק איסור. וחומר העובר על ספק איסור מודלי איסור. כאשר כתב הקדוש דביו יונה ז"ל (ברכות ריש פרק קמא) חז"ל וזהו שיקר היראה לזכר מהספירות ושלם לעשות המנוח ע"ד ההרגל שעינים הפסק יותר מהדלי. וכן מצינו פעל הדלי מציא

יִדְּרוֹ שֶׁל שַׁבָּת

חמאש ואמרינ דחמאש דנקח כנומר שחסי' לא יהיו דמי כשנה או שעריה שיביא לחמאש חלא דנקא די לו בזה ודנקא הוא מעה והוא שגזר הדינר כדאמרינ שם מעין כסף דינר. ואם מביא חמאש על הספק כגון שהיה לפניו ב' חתיכות ח' של שומן וא' של חלב ואכל ח' מהן ואינו יודע איזה מהן אכל צריך להביא ב' סלישם חמאש מ"ח מעין כי הסלע ד' דינרין והדינר ו' מעין אשתכח דב' סלישם הוא מ"ח מעין ועל הודאי בני נמטה בלבד וכו' ע"כ. ובעוד נפשו ותאחזו בו ימים דעמו ומחשבתו בתורה שלא להמרות בזה עניי כבודו יחבדך חילולו ומחמת זה כח נפש הקדושה מתנוגן עליו. והאלהם העושה זאת בשלימות גמור מחמת יראת אלהים שעליו שלא יכנס ח"ו לגדר שמנת עניה כשית ויספ אלוה עשהו וגו'. וגאמר סן חאכל ושבעת ורס לנפך ישכחם וגו' הגה בזה קונה לו חלקו נפש שבנפש אשר בקדושה בשלימות. המדריגה השניה אשר לפניו מזה הוא :

אדם שזוכה לקדש עליו במותר לו סי' אפילו זה המעט שאוכל המותר לו ואריך לו לאכול ולשתות לקיום גופו ונפשו. לא יאכל עד אשר ימלא בו מקום לה' כאשר הארכתו למעלה וכלשון הש"ע שהצאית שם אפילו אם היה רעב וכו' הם כוונתו להנחת עלמו אינו משוכח ועליו גמור יודע צריך נפש בהמתו כי יודע חלשון שצורה ע"ד יודע בזה חסדי' סבות והלזיק משכר נפש הבהמיות שלו. שאף בעת המותר לו נעשה בו לא אפטר ולא מכון ואינו בשום אופן להנאשו כי אם להיות נספל להמטה והכל כדודע וכאשר בחרתו היסד בשלש ופורה מ"ט שפרי היסד כדי שלא יבא לידי חיסור ח"ו. והדרגה זו ג' קדושים חסיו ופרסי' יסוד פרישית מן העריות וכו'. ומה מאוד יתמחו דברים כאלה דהפירות מן העריות יקרא קדוש. וכו' אמרו (יבמות ג' ע"ה) חיסור קדושה שטות מדברי סופרים ואמאי קרי ליה חיסור קדושה אשר אביי כל המקיים דברי חכמים גקרא קדוש. אמר ליה רבא וכל מי שאינו מקיים דברי חכמים קדוש הוא דלא מקרי רשע נמי מקרי וכו'. הרי שהפירושים דברי סופרים לא רלו חכמים לקדושת קדוש. ומכש"כ הפירושים מן העריות שהוא מן העבירות המותרות האיסור הוא מג' שאמרו בזה יסוד ואל יעבור ואף יאמר דהפירות מהם קדוש יאמר לו. והדבריו יאמר דאפילו כשנכנס לעשות לרכוש בעת המותר והעורך לו. יראה לפניו שהאדם הוא דמוס דיוקנו של חסיו שבשמים כי בלל אלהים ברא אותו. ולא נאמר לו למקף עלמו בענין עונות הזה חמת מלא לואה ופה מלא דם כחאמר חז"ל (בשבת ק"ב ע"ה). אם לא שמוכרח לעשותו לקיים מצות בוראו להוליד בנים עוסקים בתורה או לפרוע חובו מצות עונה האמורה בתורה. או שארי דרכים הנזכרים (בסור ח"ח סי' רמ"א ע"ט). ודומה לו כמו שפסאנו שד. בלשון שיהיה נפרש ממחשבת העריות שהוא מחשבת התאוה החזקה שבקרבנו ולא כיוון להנאשו. ואף שלא אפשר לו שלא יהיה ימים כעין לא אפשר ולא מכון. וזה הדרגה נקרא קדושה שמקדש עלמו בעת המותר לו. ולו נאם לקדושת קדוש כי הקדים תאוותיו לה'. וזה כשחאמר התורה קדושים חסיו פרש"י ז"ל מה ענין קדושה הלו ואמר הוא פרושים מן העריות סי' ממחשבת העריות כמבואר. ומה הדרגה קונה אדם נעלמו בחינת הרוח ונשמה שבנפשו. ובדרך שבארתי (בשורש הראשון עק ג') מאמר אדם מקדש עלמו מלמטה מקדשין אותו מלמעלה. ודרגת הנשמה הוא בחי' קדושה כדודע :

ה' ולמען קנות האדם בנפשו חלק המוחין שהם חיה יחידה שיהיה נפשו נשלם בכל בחינותיה. הגה חלק הבהמיות אי אפשר לו לקנות כי אם ע"י מעורר מלוא והוא חילולו שלגופו עליה בתורה או בדברי חסיו חילול הפסח בזמן שבהמ"ק קיים ואכילת מלוא בלילי פסחים ואכילת בסוכה לילה הראשונה ובשר יצא חלואות ונפש הבהמיות שלו כמבואר. וכונתו נכונה באמת לאמרו רק לקיים מצות בוראו לעשות רצונו וגו' לפניו ית"ש כמו בשארי מצות המעשיות ומצות לאו ליהנות ניתנו שאין רואה אז המצוה מסייעתו לעורר חיות האמת בזה הלו להיות חלק הנפש מוטבר בזה האור עושה עם נפשו ותאוותו מצות ה' ומיוחד עלמו בכל חלואות לבו לשם ה' שזהירו ד' העליון שנעשה במלוא הלו ונשלם בזה חלק נפשו בכל ה' בחינותיו נר"ן ח"י באמתיות ה' חלקים אלו יש בחלק הרוח ואדם יכול לבוא להשיג את כולו ע"י עסק התורה. אמאי בה וברזי התורה ובאדם ח"ה (בשורש השביעי עק ח') וכן בחלק נשמתו יכול י עסק התפלה במחשבה עבודה ונכונה לפני בוראו. ואף כבר כתבנו שאין אנו לק נפש. כי הוא שייך לענין אשר אנו עתה בביאורו. ולזה רמז פולס מולב ארלס ח' חק הנפש שמוצא ארלה סמוך אל הגוף שגברא מן הארץ עפר מן האדמה. והוא ה' חלקי נר"ן ח"י. אשכ"כ יש בה בחי' ומעלות ודרגות משונות זו מזו עד שראשם מגיע השמימה :

ור החמאש אדם וחיה עשה להם כחנות עור וילבישם ולמה דוקא בעור הלבשים. אף אדם הראשון פנה אכל (כל' חללה שלא בזמנה) והא"ר הקדוש המשיל חמאש לענין ח' ידוע. ולפי דברי נפרטו בגדר בחינות הנפש שבה. להיות חלקם בקדש בעם. טעה לנפש הבהמיות. וע"כ עשה להם כחנות עור לאשר שהמשיכו עליהם בחי' הוכרחו לבוא בגדים מבחינת הבהמה. ושידעו שבה הגדילו חמאשם :

ו"י בראשית פ' ב' בתורתו של ר' מאיר מלוא כחנות אור בלתי. כי הוא בכת סורחו

סידורו של שבת

ותורמו הקדושה הכנים כל תאוותיו שיהיו רק בדרך התורה כנאמר למעלה. ויהא מנדר נפש הבהמיות והפסיע מעליו חלק העור של הבהמיות להכנים במקומה אור התורה להיות בנחי' וראשו מגיע השמימה. ועי"ן גם הכתנות שהם הלבנוס החיטין שבו. והוא דרגת הנפש החיטית כולם נעשה אור בנחי' חיות ואור הקדושה ותחלה גם נעשו לגודל דביקות והסתקרות לשמו הגדול של לחשוק לשם דבר שבנעשה כי אם לשחך ולזכרך תאות נפש שתאות נעשו היה רק לשמו הגדול ותחת עור הבהמיות נעשה אור הגדול וחיות הרוחניות. ע"כ רמז שבחורמו של ר' מאיר שם כח תורמו עשה גם הכתנות בנחי' נפש גם כן אור כמבואר. ועם זה יתפרשו דברי המדרש על נכון. כי הנה ידוע שהנעשים אינם באין כי אם בהסתלקות נפש דקדושה כח"ש בזה"ק (תוריע מ"ו ע"ב) ומפרש שמה שאמר"ל הנעשים באין על לשון הרע פי' שמחמת השלשן הרע משלק מאדם נפש דקדושה ושורה עליו נפש הבהמיות ואז נעשים באין עליו. ולדברינו הסתלקות נפש דקדושה בא גם מלך אחיות האדם בנפש הבהמיות בעיני תאות שה"ל דוגמת חסא אדם וחוה וגרמו חסא אדם בכתנות עור. וזה שאמר אדם כי יהיה בעור בשרו פי' שיבא לדרגה הראוי להלביש עור על בשרו כענין כחצו עור הנזכר בקרא. ע"כ והיה בעור בשרו לנגע לרעת כיין שכל לדרגה זו שיהיה עור על בשרו והוא מחמת שליטה נפש הבהמיות שבו והסתלקות נפש הקדושה ודאי שיבא עי"ל לנגע לרעת. והנה נעני האדם אינם מפורקין ומסתלקין כי אם כאשר ישוב האדם מחטאו אשר באו עבדו אז יתהרו כמבואר ברמב"ם הקדוש (פ' מ"ו מהלכות מומא"ל לרעת הלכה י') לפי דרכו ע"ש ותחלה נחת. וגם לפי דרכו כן הוא. כי בהשים אדם עיניו ולבו על זה מאין באו הנעשים אלו עליו. ויורה' שזר מארעו. אז והוא אל הכהן פי' שיבא הוא בעצמו בכל תאות ומחמת נפשו אל הכהן. להיות כהן מכהה ה'. שיעבוד את ה' עם כל תאוותיו בכל הבחינות שזכרנו או להיות נקפלים למלות ה' או לעשות עם תאוותיו מלות ה' בשלימות גמור. או פי' שיבא אל הכהן שיורו אותו הכהנים הלויים כדת מה לעשות להשיב נפשו. ואז והנה נרפא נגע הרעת מן הגרוע. וזה שאמר המדרש אל תתיראו אלו לו' שממין שהמה לגודל תאוות הגופניות והנפשיות שבהם בכל לרכיהם ובפרט באכילה ושחיתות המעשים למלאות בטנם ותאוותם באכילה גסה ורבה כאשר יוכלו שאח וממשל ככהמות נדמו. להם ראוי שיבא נגע לרעת בעור בשרם. כי עור בעד עור. המה מלבישים עלמם בעור נפש הבהמיות. וממילא נגע לרעת בעור בשרם שכל מנשם הבהמיות כחומר. אבל אדם כבר ידעו אחרים ואכדיל אחסם שיהיה הצולה והפרעה גדולה ביוזם אף בדברים השווה ביוזם ואחר רק לאכול ולשתות ולשמות. כלומר אכילה ושחיתות שלם הוא רע רק כדי לשמות עי"ן בזה' ובחורמו לו בשמחת אכילה גופ' מזה כי חדע שענין השמחה הוא רק בקדושה ובה' כמו שמחו בזה'. שמחו לדיקים בזה'. ושמחת לפי ה' אלהיכם. ושלמה המלך ע"ה אמר ידעתי כי אין טוב כי אם לשמות. ואומר כי לאדם פסוק לפניו נתן חכמה ודעת ושמחה וכדומה הרבה באין מחסר. כי השמחה שאדם שמח שלא לשם מזה לא נקרא כלל שמחה בשלשן הקדוש רק שם שחוק או הוללות וכדומה. אבל לאן שמחה הוא רק שמחת הקדושה. אף לשמחה מה זו עושה מפרשורו ר"ל (מ"ל קהלת על פ' זה וכן הוא בילקוט) וז"ל לשחוק אמרתי מהולל אמר בר אבא בר רבא מה מעורבב שחוק של ע"ה ולשמחה מה עושה מה שמחה של ח"ה כס. וכן לכה בא אנוסה בשמחה פי' ג"כ על התורה שמחת לבו. הרי שנדחקו לפרש לשון שמחה שיהיה כוונתו אל התורה אשר שמחת מזה. ושמעתי בשם הרב הגאון הקדוש בזו"ת דהנורא אר' דבי עילאה האל"ה. המנוח מוה"ר לוי יצחק זל"ה ז"ע ועל כל ישראל שהיה אב"ד דק"ק בארדיטשוב. שהיה להפיל בעיניו. על הנכבד אבשר וי"ה המן ביום ההוא שמח וטוב לב. מאין בא לו זו הבחי' של שמחה שהוא בחינת הקד' להמן להכתב בו כך. ואמר שכל לו מסעדות אבשר המלכה. שנדבקו בו חיות נגזי הקד' הצדקת אבשר המלכה ומה נלאה בו והופיע בחיבו בחינת הקדושה וי"ה שמח. ואבשר המל' להזמין המלך והמן אל המשחה. ואחשורוש שלא היה כ"כ חזק ברעשו כמו המן. מיד נהפך לבו ואמר מי הוא זה אשר מלאו לבו לעשות כן. והיה מתמים אך יכול להיות רשעו גדול ולא היה כח בהנהגות להפכו לגמרי ולכן אצ"פ שילא שמח וטוב לב כראות המן את מרדכי וגו' וימלא המן תמה. כי היה כח שניהם בו. נחזור לענין ולשחיתות לשמות. ולשמות דייקא שהוא שמחת הלב בזה' ע"ה אכילה או שמחת מזה. שמהו פשוטו ונבדלים בזה ומאין יבואו נעשים עליכם. וזה היה כוונת שילא ע"ה שאו אשר אין טוב וגו' כי אם לאכול ולשתות ולשמות וגו' שנדחק רש"י ז"ל בפירושו ולכ' כפי המדרש הנזכר :

ח והנה גם אכילת שבתם קדשו לא נגרע ערכו מכל אלו סעודת המאכל שהזכר ומעלתו גדלה עד בלי שיעור וערך כמבואר בזה"ק יתרו ונביאנו לקמן ור'

לכם כדאיחא (בפתחים ס"ח ע"ב) וידוע אשר קדושת שבת ק' נחלק לשנים. חלק ש' שהוא הניסן ליהודים להודות לו נפש ה' כחומר ויום השביעי משבח ואומר חומר ש' לה'. ואשר לפיכך יפארו ויברכו לאל כל יאוריו ושבת יקר וגדולה וכבוד יתנו למלך יי' וכמבואר (בזה"ק ויקהל) הובא בדברינו למעלה (בשורש הראשון עקב ג') ואמר במשכ' רבא יום השביעי שבת היו שיהיה אולקין ושחין ומתחילין בדברי תורה ובדברי משנה שבת קודש לעסוק בתורה כדאיחא במדרש ובזה"ק בדברינו למעלה. ודברי הכל שבת

סידורו של שבת

רוח נשמתה על כל חד וחד ובהאי נשמתא יתירה נשין כל עובא ומיתמא ולא חשבתה בר חדוה לעילא ותמא ע"כ. וכזה כתב ב' יתרו שם. ורואה חדא דא מעטנה דהאי עתיקא מתפשטא בכולהו עלמין וסלקא ונחמא ומתפשטא לכולהו נפורי אורייתא וייתין בייחא שלים ומתנשי מכולהו כל רונין כל דיוני וכו'. ועוד שם והאי יומא מליא רישא דעשר חנפין מעלה דמית עתיקא קדישא סתמא דכולא ואטיל לחלקא דתפוחין קדישין תלת זימני מחד עייל בשבת בגין דיחברכון כולוה כחדא וע"ד בשי בר גס לאתענגא תלת זימני אלן דהא בזה חליא מהימנותא דלעילא וכו'. ומאן דגרע סעודתא מנייהו אחזי פנימותא לעילא וכו'. והרבה כתוב שם כענין זה. הנה חזין לבך היסב לכל דבריו הללו. ותקשיב אנך למה שבבאר בפירושו, ולא אור יאיר לך בהבנתו וממילא יתורלו כל התמיכות שמתכו בסוב טעם ודעת. וגאמר כי כל ענין עונג שבת הוא על זה הדרך מאחר שהוא יוס שמתה וחדוה ותענוג גדול לפני אור ישראל ב"ה. ואור שמתה השבת מופיע ומאיר בגדול זיו הדור. ומפיק נוגה בכל העולמות הקדושים כולם. ואין דומה לו בכל ימי השנה. כי אור המאיר בו. הוא הארת עצמות בלתי מתערותו. ואנחנו חבל נחלתו. ובזה החבל אנו קשורים בתקות חוט השני שעל זה נאמר ויש תקוה לאחריתך. וכל איש ואיש יש לו שורש נשמתו למעלה וזהו השורש יורד אור מלמעלה אל נשמתו למטה דרך אורו חוט התקוה הכל יודיע ליושר חן. וכשתעורר החדוה הגדולה והשפחה הנפלאה ורב הענוג בשורש השמות שלנו בכל הקומה שלמה. ממילא מחויב להתעורר בתוך כל אחד ואחד ושמתה לחץ קץ בשבת הנפש והגוף לכל איש. כפי אחיזה נשמתו ושורש חלקו בהעולמות עליונים. עכ"פ אף להפחות שבתותיו מוכרח להתעורר טענוג אללו ביום השבת לפי שאור השבת גדול מאוד וגורא על אור המלות בהארת עצמות שבו. ועוד שנעשה בכל הקומה שלמה שש שורש נשמתה. ומי שאינו מתענג בשבת ק' מעלמו עובר הופעת האור ההוא עליו בשורש נשמתו. ח"ו מראה בזה שמן פסול שבו שח"ו נכרת זה החוט דתקוה שקשר בו למעלה ולא שדי נטו בתר עיקרו. שח"ו נשמתו למטה נכרת ונחתך משורש נשמתו למעלה ולכן בהאיר אור למעלה אינו מאיר למטה בנשמתו. וע"כ שואר רשע הוא אינו מרגיש בשמתה אצלו בשבתים. והוא בנח"ו רשעים בתייהן קרין מתים אצלו בשבתו. ומקבל מהם הקיים מלמעלה. גם כיון שגורע בנח"ו עשן לו שום חלק בקדושה אצלו נפש כנפס כבר בארנו למעלה ששם מת נאה לקריתו ע"ש. ובזה חזין כל דברי חז"הר שאתר שאלהו נשמתו נשין כל עובא. ורואה חדא מתפשטא ומתנשי מכולהו ולו חשבתה בר חדוה לעילא ותמא הכל לומר שכן נעשה ממילא שמתכחין מהאדם כל מני עובא וקפסות ותעלמו מתמלא שמתה וחדוה מהנשמה יתירה ומההוא רוחא. והכל יורה על האור המאיר בשבת הממלא כל העולמות בשמתה עצמית. ואמר ח"ה בסעודתי אלן אשתמודיעין ישראל ומאן דפגים חד סעודתא אחזי פנימותא לעילא ואחזי גרמיה וגו' מורה בלצבע על האמור דמסעודות אלו יכיר שהוא מבניו. וע"כ משוב לדמיון טוב לו וכמו שהוא בשורש נשמתו כן מתעורר בעלמו למטה לפי מה שהוא אש בנח"ו בן או בדרגות הפחותים. ואפילו יהיה בנח"ו עשן הקטן שבקנים אש הוא עבד בביטל המלך יומלא לבו נחת ביום זה שהוא שמתה כל העולמות ונכל הקומה שלמה וממילא מאן דגרע סעודתא אחזי פנימותא לעילא. ופי' שכן הוא נעשה ממילא שיויר השמן הטוב אשר על הראש לחלק ספוחין ג"פ ולנגדם דרך ב"ג להענוג תלת זימנין כל פעם בערך האור השפע ומאן דגרע אחזי פנימותא הכל כמבואר:

ב ובזה יובדל ויופרע סעודה שבת קודש מאשר סעודות והנאות המלות כי בכל אכילה של מזה כוונתו לעורר על ידיה איזה פעולה למעלה למשל באכילה מלות בפסח להכניס המוחין בגדלות ובאכילה ערב יום הכפורים לחזקן יסוד ומלכות וכדומה באכילה הקרבנות ושאר הנאות המלות. ולא כן באכילה ש' יום שבת קודש כי אין כוונתו לגרום ע"י שום פעולה למעלה רק כפי השמות הרוחניות ואור המוחין המאיר בשלש עתים בבבת קודש בזמן השלש סעודות ואין סעודה אחת דומה לחברתה כאשר נכתב להלן. וחזקיה אחת קורין לה הרוחניות מוחין. כי המות והשכל מכיר זה השמות האור למעלתה בל זמן וזמן. וכפי ערך האור כן כוונתו בו אבל לא שנעשה פעולה בעבודתו. ממש כההפך של תפלה שכתבו לעיל. ואך זמן סעודה לכל הוא ולשמות שמתנו אכול ושמה כל עדת ישראל יעשו אותו. והכל מתחם הרגשת הנפש בשמתה הש"י ובשמתה כל העולמות:

ג ולפי שהנפש הוא ענין התאור שבאדם וכל קדושה אצלו קדושת כ"ה על ידי אכילה האדם בכל הה' בחי' שבאורו למעלה. ולכן מתאור לאכול ולשתות ואין נפשו קלה עליו כפס"ה נפשו דייקא שהיא היא המתאור לתענוג אכול ושמה. כדי שעי"ז תקבל קדושת ח"ה שבה רמבזאר באופן הראשון. וע"ה אכילה שבת חוקדש ביתר שאת. כי הוא נחת גדול ותענוג נפלא לפני מי שאמר והיה העולם כשהוא מתענגת נעת ההוא בדרך המלך נעת שמתו. ראונו שיהיו כל בני היכלו וכל המקורבים אליו וסרים לתשמתו ומכש"כ דש"כ בני המלך להיות מתענגים בתענוגים ולעזן עלמן בתפוחין מעדנים ושקות יינות מבושמים. ושיהיו ששים ושמתים ברוב חדוה ונחת ביום שמתו. וזהו כבוד גדול למלך שידעו הכל שיהיו יוס שמתה המלך ולגדול סובו וחסדו ראונו שיהיו גם הם שמתים בשמתו. שיראה מזה הפלאת טוב לבבו רוב חסו ותסדו עושים פדוה בשמתה ולהראות לפניו שהם מבקשים לעשות ראונו ולשמות בשמתו. וכן הוא ממש ויותר מזה כפלי כפליים לחץ קץ. גדול התענוג ונ"ר פעולה לפניו כשאו שמתים ביום שמתו ומתעדנים בתפוחין מעדנים בכל שלש פעמים. ועסן לנו שכן גדול על זה כמובא לביטול מאמרי חז"ל:

סידורו של עֵבֶת

ד כי ברוב חסדו משלם לפי לנו אחר הנ"ל שמקבל מזה. אף שאֵננו הוא ממנה מחמת הרגשת שמחתו אף לה' החסד שמשלם לאיש כמעשהו כאשר היה האיש עושה זאת מדעת עֵלְמו בלתי הופעת האור עליו. כן משלם לו עשה וכפי התענוג שעושה בזה לקוב"ה ושכינתו ולכל העולמות הקדושים עד בלי שיעור וערך לאין קץ ואין מספר מה שאין הספס יכול לדבר והלב לחשוב גודל תענוג העולמות מזה כידוע מזה"ק למצינו מדע. כפי השפעת השמחות האורה בכל סעודה כמ"ש (בחיילת יעקב) וז"ל ודע כי הכל העליון והאור הגדול יורד מראשו של הקב"ה לשדה של תפוחים ג' פעמים בשבת והם סוד סעודות המלך על כן זנו רז"ל לסעוד שלש סעודות בשבת בדוגמא עליונה וכו' ומבאר שם כל סעודה וסעודה אל מה דומת. המרבה להשענן ולשמח. יחזה לרב טוב ולרוב שמחה, ולהשענן ולהתעלם בזהציה בשבת אשר יתגדל כבוד מלכותו עליו בעגלה ובזמן קריב כאמרנו ישמחו במלכותך שומרי שבת וקוראי עונג וכלם ישיבנו ויתענוגו מסובו. ומי יכול לבאר את זאת על הנייר ובאגמא דלבא תלבא תלי והמבין יבין. וזה רמז המשורר בזמירות שבת שכרו הרבה מאוד על פי פעלו כלומר שהשכר אינו לפי מעשיו רק לפי הפעולה שלו שהוא גודל התענוג והנ"ל שמצינו לנורה עולמים ב"ה וב"ש מזה :

ה וזבן לא נלכונו על העונג הלא בחורה הקדושה כי כיון שהעונג הזה הוא שמחה עצמית מחמת הרגשת הנפש בחזות שמו ית' ואין שייך לזו על הדבר החליי בכוונת הלב. וממ"ל את מרגיש בנפשו זה השמחה ואוכל לשם זה סיניע תענוג נלך עולם ב"ה ממה שמתענוג עֵלְמו שמחה עתה ביום שמחתו. זה לא יתברך לזווי ומאליו יעשה. ואע"ג דאיהו לא חזי ואינו יודע בעֵלְמו משני מה הוא שמח עתה עפי מיום אחמול וממחה מה יום מיומים. אך מליה חזי ונפשו היא המשמחה אותו כמדובר. ואת אינו מרגיש יתר שמחה חסילו כל דהוא השמחה מימות החול וכאן כן עתה ואוכל ופוחה למלאות כעט ולהשלים תאוותו עתה. הנה אלהי עולם לא יתאו למטעמיו ולא יחבה לשמחתו שמחת מלוי כרצונו כאשר הכאני למעלה. הלא תראה מה שאמרז"ל (מזר כ"ג ע"ה) אמר רבה בר בר חנה ח"ר יוחנן מאי דכתיב כי ישראל דרכי ה' וידיקו ילכו בם ופושעים יכעלו בם. משל לשני בני אדם שאלו את פסחיתן ה' אכלו לשם מזהו ה' אכלו לשם חכילה גסה זה שאלו לשם מזה נאמר בו ה' וידיקו ילכו בם וזה שאלו לשם חכילה גסה נאמר בו ופושעים יכעלו בם ופרש"י וכו' אכלו לשם חכילה גסה או מחמת תאוה שאלו ברעבון הרי דאסילו בחכילה הפסח שמלות עשה דאורייתא את אכלו למלאות רעבון נפשו נאמר בו ח"ו ופושעים יכעלו בם. ועל זה ימס לב כל אדם לראות בעין שכלו ליא מכלל הזה לכל יכנסו חם ושלום לגדר ופושעים יכעלו בם. ולהבחין באמת באמתיות לבנו. את אוכל רק לכבוד שבת לעשות נ"ל לפני מי שאמר והיה העולם בזה; את לכבוד עֵלְמו הוא דורש כי יתחון לאכול על כי ירענן לנחם ולמלא למים כי הוא אכול ושחה יאמר ולבו כל עמו שמחת הלב ב' ופשיטא שאינו שייך לזוית עליו לעשות דבר שלא כרצונו. והנצי"ב אמר בדרך שלילה כשיהיה בנפשך כך שתקרא ממילא לשבת ענג מחמת שיהיה כך בנפשך אז תתענן על ה' וגו'. והוא הפלגת גדולת מעלת התקיון שיש תענוג ונחת רוח לבורא מזה וכל אזהרת רז"ל הכל בעין זה כל המקיים שלש סעודות או כל המענג את השבת וכו' הכל לפטר מה גדולת מעלתו. ולא אמרו בשון חיוב וזווי לקיימן או לענג את השבת ומה שאמר ר"ה הכל מורים בשבת דכשיק לכס אבאר ק' להלן במוצ סעס לפי דרכנו זה. וכל זאת הוא לפחותי עם ב"ה שאור החיות שבהן הוא רק בבחי' הנפש כפי הבחינות שיש באדם מה' חלקים שבה. וע"כ השמחה גורם לו להסתאות למנוחה ולשמחה ולמאכל ולמשחה כאמור :

ו ואורם מי שזיכהו ה' לשארי בחי' החיות שהם חלק הרוח והנשמה ובהפוע עליהם האור השבת וירגיש גם רוחו ונשמחו בגודל השמחה הנעשה ביום הזה. אז יתלהב ויחשק לבו ויתאוה מאוד לתורה המשמחה נב ולרצון דאורייתא אשר כל מחמדי עולם לא יעוו למי שזכה לעוים בנפשו שמחה זו. וחושק לתפלה בכוונה לאלהים ולהודות ולהלל לשבת ולפאר בכל מיני שירות ותשבחות ליוצר כל היצורים. ומאמר נפשו בתפלתו שהוא ענין חיבור ודיקיות כאשר כתבנו. ויתאמר נפשו ויחמה בשרו לאהבה האל ב"ה ולבו וכשרו ירגעו אל אל חי. עד אשר יכסוף וירגש בכלות נפשו לאלהים להשיבה אל שורשה מקום אשר לוקחה משם. ומשמח את עֵלְמו ושמחה חמחיות שמחה ה' המאיר בו אשרי לו ואשרי חלקו מי שזכה לזה. ולכן נקט רש"י ז"ל רוחב לב למנוחה ושמחה לאכול ולשתות כי דלם לנקוט דבר השווה לכל נפש. כי אלו הבחי' שמוח בחורה ותפלה או כל אדם וזכה רצונו אף זו הבחי' אשר יאכל ויתאוה לאכול לכל נפש הוא ואין לך אדם מישראל שאין בו לפחות בחי' נפש שבתפס שבקדושה. לכן נקט רש"י ז"ל דבר השווה בכל :

ז אכנסו גם זה האדם הגדול בעניקים המרגיש בשמחה והתענוג הרוחני מתורה ותפלה ושמחת היום כאמור. לא פטר נפשו מבחי' זו השבת לכס שהוא לאכול ולשתות ולהתענן בתענוגים כי בזה הוא משמח את בחי' נפשו המתאות למטעמותיו. וכדי שתקבל עי"י בחינת המוחין שלה שהם חיה יחידה בשלימות. ועוד כי זריך הוא לשמח את גופו בבחי' השייך לו שהוא חכילה ושחיה. כי השבת הוא דוגמת שחיה"כ סוף אלהי השישית שהוא עיקר קבלת שבת. ואז יהיה השמחה והתענוג בנפש ובגוף כמבואר בשלחן ארבע שעות הקדוש רבינו גמיי כדאי להשלים עם שבת הגוף שהוא הרוח היגע עֵלְמו בחורה בעוה"ז וסובל סנושים ושכירות תאוותו לכבוד ה' ואין הקב"ה מקפח שבת כו'. וע"כ יהיה אז התענוג הנלחי והשמחה השלימה שאין כה עתה בלב האדם להשיג כלל ענין תענוג ההוא בנפש ובגוף. ואף שעה"כ אין בו לא חכילה ולא שחיה. אבל יהיה אז גוף כל אחד